

**Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas
darba grupas „Par sabiedrisko mediju attīstības jautājumiem”
SĒDES PROTOKOLS
Rīgā, 2009. gada 9. novembrī**

Nr. 2

Sēde atklāta: plkst. 10:00.

Sēdi vada:

Ingrīda Circene, Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītāja

Sēdi protokolē:

Ieva Beitika, LU doktorante

Sēdē piedalās:

Ingrīda Circene, Saeimas deputāte, JL

Ieva Beitika, LU doktorante

Inta Brikše, mediju eksperte, LU

Jānis Domburs, žurnālists

Arvils Ašeradens, mediju eksperts

Dmitrijs Petrenko, mediju eksperts, politika.lv

Edgars Kots, LTV ģenerāldirektors

Anta Rugāte, Saeimas deputāte, TP

Ābrams Kleckins, NRTP priekšsēdētājs

Dace Buceniece, NRTP priekšsēdētāja vietniece

Uldis Lavrinovičs, LVRTC

Linda Pavļuta, Kultūras ministrijas Eiropas Savienības politikas nodaļas vadītāja

Boriss Čilevičs, Saeimas deputāts, SC

Oskars Kastēns, Saeimas deputāts, LPP/LC

Liene Liepiņa, Saeimas deputāte, JL

Pēteris Tabūns, Saeimas deputāts, TB/LNNK

Uldis Ivars Grava, Saeimas deputāts, JL

Aija Indāne, LIKTA

Maruta Jurjāne, s/o „Ētikas Tilts Latvijā”

Ciemalda Lūkina

Vadims Baraņņiks, Saeimas deputāts, SC

Baiba Kreicmane, Vidzemes Augstskolas studente

Gunta Līdaka, Latvijas Raidorganizāciju asociācijas izpilddirektore

Ilmārs Muuls, Latvijas Elektronisko komunikāciju asociācija, valdes priekšsēdētājs

Leonīds Mucenieks, Televīzijas tehnisko darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs

Ilze Lūkina, Satiksmes ministrijas sakaru departamenta juriskonsulte

Dzintra Geka, NRTP

Daina Jāņkalne, neatkarīgā producente

Pamata sēdes jautājumi: Sabiedrisko mediju darbības principi un organizācija Eiropas Savienībā: pamata modeļi, to izvērtējums un iespējamais izmantojums Latvijā.

I.Circene

Paldies visiem par interesi un klātesamību. Gribu teikt paldies Ievai tiešām par stenogrammas formā noformētu protokolu. Vienīgais papildinājums būtu attiecībā uz ziņotājiem, kur mēs runājām, ka šoreiz kā ziņotāji būs gan Arvils Ašeradens, gan arī Anda Rožukalne, ko pēc tam pieteicām un kas būtu vēl jāieliek. Rugātes kundze, lūdzu.

A. Rugāte

Es par procedūru gribēju izteikties, ja Jūs esat beigusi savu ievadu.

I.Circene

Lūdzu.

A. Rugāte

Protams, cienot visu to, ko mēs esam kopīgi padarījuši un ko ir izdarījuši šodien ziņotāji un vispār to attieksmi, kuru mēs esam mēģinājuši formulēt un izveidot arī pret to, kas notiek šajā nozarē, es tomēr gribētu izteikt dažus savus apsvērumus un aicināt kolēģus apsvērt un vienlaikus arī, Circenes kundze, jūsu vadītās komisijas darbību attiecībā uz šo manu apsvērumu vai priekšlikumu. Proti, ņemot vērā to, ka nav pagarināts priekšlikumu iesniegšanas termiņš 2. lasījumam, ka priekšlikumi ir tabulās iestrādāti un, ņemot vērā to sarežģītību, ar kuru nāksies saskarties komisijai, strādājot pie šiem priekšlikumiem, un vispār, ja vērtē komisijas darbu, priekšlikumus vairs nekādā veidā nevar vairs papildināt otrā lasījumā. Un uz trešo lasījumu tās būtiskās lietas, par kurām mēs iepriekš sēdē runājām, ka mums nāktos par tām runāt, - tās nav iespējamās. Tas būtu ļoti nopietns izaicinājums attiecībā uz trešā lasījuma kvalitāti. Man ir tāds priekšlikums apsvērt šādas darba grupas turpmākās darbības lietderību, jo galu galā, ja mēs nevaram rezultatīvi pabeigt savas debates, diskusijas vai viedokļu apmaiņu, tad tā mazliet ir tāda kā atstrādāšana vai savstarpēji draudzīga informācijas apmaiņa, kas lieliski notiek arī interneta telpā. Tad, ja mēs sastrādājamies ar tiem, kas ir nozarē šobrīd kā speciālisti, kuriem ir uzticētas šīs nozares pārvaldība, pārraudzība – un tā ir Nacionālā radio un televīzijas padome (turpmāk – NRTP), un tā kā padome arī strādā attiecīgi pie visām tām versijām, viedokļiem un visa pārējā, kas varētu pilnveidot esošo likumprojektu – un arī komisija ir nopietni gatava to visu darīt – tad man būtu tāds priekšlikums Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai lemt par šīs darba grupas turpmāko lietderību.

I.Circene

Paldies, Rugātes kundze. Komisija bija tā, kas šo darba grupu nodibināja; piedalīšanās ir brīvprātīga. Ņemot vērā informāciju par priekšlikumiem un komisijas darbu, gribu atgādināt, ka pagājušajā reizē mēs paši nolēmām, ka darba grupa iesniedz starpziņojumus ar priekšlikumiem par attiecīgām nodaļām. Līdz ar to visi šie priekšlikumi var tikt skatīti komisijā. Tā kā darba grupa nav tiesiska iesniegt priekšlikumus tiešā veidā, šos priekšlikumus iesniedz komisijai un komisija iesniedz kā komisijas priekšlikumus. Un tas ir neatkarīgi no tā, vai ir vai nav beidzies priekšlikumu iesniegšanas termiņš. Forma un secība nemainās. Ja mums ir šie starpziņojumi, kuros ir darba grupas priekšlikumi, mēs tos varam iesniegt kaut katru mēnesi – tā nav problēma, jo mēs nelēmām ne par regularitāti, ne par termiņu, kad mēs tos iesniedzam. Tāpēc procesā nekas nemainās. Otrkārt, ja ir vēl papildu priekšlikumi, tos ir iespējams iesniegt uz trešo lasījumu, taču es arī uzskatu, ka starpziņojumos iesniegtie priekšlikumi var būt konstruktīvāki un ātrāk skatāmi.

L. Liepiņa

Man būtu priekšlikums, ka mēs sākam darbu ar tēmu, jo šo jautājumu mēs faktiski jau pagājušajā reizē izrunājām.

I.Circene

Jā. Ja vairāk.

O. Kastēns

Man ir viens īss jautājums. Atceroties diskusiju, kad mēs komisijā runājām par darba grupu, es diemžēl nebiju uz iepriekšējo darba grupas sēdi, jo atrados ārpus Latvijas, es neatceros tādu sarunu, ka darba grupas lēmumi tiktu tālāk virzīti caur komisiju kā priekšlikumi. Tas tika nolemts pirmajā tikšanās reizē?

I.Circene

Pagājušajā reizē mēs šeit runājām.

A. Rugāte

Gluži tādu lēmumu mēs nepieņemām. Tāds lēmums arī nav iespējams.

I.Circene

Mēs konkrēti iepriekšējā sēdē, kas notika 2. novembrī, šeit par to runājām, jo tā ir forma, kā darba grupa var iesniegt priekšlikums. Cileviča kungs, lūdzu.

B. Cilevičs

Es gribētu precizēt. Protams, nekādā gadījumā darba grupas ieteikumi nevar būt saistoši un jebkurā gadījumā komisija balsojumā lems, vai sniegt vai nesniegt.

I.Circene

Jā. Un tā ir taisnība, ka mēs visu šo pagājušajā reizē izdiskutējām. Un, ņemot vērā, ka mēs runājām, ka laika intervāls ziņojumiem varētu būt starp 30 – 40 min, tad mans aicinājums būtu sākt ar mūsu tiešo darba kārtību. Ja mēs diskutēsim par dažādiem blakus jautājumiem, tad kavēsim laiku. Ja nav iebildumu, tad sāksim darbu.

Bucenieces kundze mums izsūtīja materiālus – paldies par to, bet mums ir bijusi problēma, ka dažiem nav uzrādītas e-pasta adreses. Ja kāds nav saņēmis materiālus, pierakstiet reģistrācijas lapā savas e-pasta adreses. Pieļauju, ka visi darba grupas dalībnieki nav visus šos materiālus izlasījuši. Uzklusīsim Daci un pēc tam arī vēl divus ziņotājus.

A. Ašeradens

Mēs konsolidējam vienā, lai nebūtu tik gari.

I.Circene

Ļoti labi. Tas nozīmē, ka būs koncentrētāk un mums paliks vairāk laika diskusijām. Lūdzu.

D. Buceniece

Prezentācija „Sabiedrisko mediju darbību reglamentējošie Eiropas dokumenti”.

Prezentācijas saturs

- Jaunās mediju attīstības tendences – ir jāskatās, kas notiek visā nozarē. Nevar atrauti skatīt tikai sabiedriskos medijus;
- Sabiedrisko mediju misija
- Sabiedrisko mediju regulējums Eiropas Savienībā – dalībvalstīm tā ir tā sauktā *cietā* likumdošana, kas mums ir jāpārņem.
- Sabiedrisko mediju regulējums Eiropas Padomes ietvaros – tā sauktais *soft law* regulējums rekomendāciju, deklarāciju formā, kurās arī ir būtiski pamatprincipi, kas nosaka standartus mediju jomā
- Citi dokumenti – uzskaitīti svarīgākie dokumenti, kurus ir pieņēmušas citas nevalstiskās organizācijas, EBU u.c.
- Sabiedriskie mediji Eiropā – īss pārskats. Galvenokārt par finansēšanas modeļiem
- Sabiedriskie mediji Latvijā – ideālais modelis un piedāvātais modelis Elektronisko mediju likumprojektā

Jaunās mediju attīstības tendences

Visiem ir skaidrs, ka tradicionālie mediji, tādi kādi tie līdz šim eksistēja, ieskaitot televīziju un radio, to nozīme pamazām zūd. Digitalizācija paver neierobežotu frekvenču resursu, kas analogajā apraidē bija ierobežots, kā arī konverģence paver citu tehnoloģisko platformu iespējas. Liela nozīme ir arī interaktivitātei.

Teicienu „TV + internets= debesīs slēgta laulība” dzirdēju pagājušajā nedēļā Briselē Komerctelevisiju asociācijas 20 gadu jubilejas konferencē, kur tika citēts Bills Geitss, kurš prognozēja, ka piecu gadu laikā tradicionālās televīzijas kā tādas izzudīs, visu pārņems internets un tad tas TV guru secinājumus bija, ka, ja televīzija nedzemdēs bērnus, tā izmirs. Ar „bērniem” tiek domāta pāreja uz citām tehnoloģiskajām platformām – mobilajiem telefoniem, internetu. Ja televīzijas neveidos daudzkanālu koncepcijas, tad televīzijas izmirs. Pamata princips ir tāds, ka saturs ir karalis, neskatoties uz to, kādā veidā tas tiek izplatīts. Internets aizvieto uztvērēju, nevis saturu. Šobrīd mainās situācija, ka jebkurš cilvēks var kļūt par mediju. Divi piemēri, kas man ienāca prātā, aviokatastrofa Nīderlandē, kur nokrita lidmašīna, ko puisis nofotografēja ar mobilo telefonu. Divu minūšu laikā viņu sazvanīja CNN un viņš kļuva slavens visā pasaulē ar šo fotogrāfiju. Līdzīgi kā latvietis Jānis, kas Hudzonas upē nofotografēja lidmašīnu.

Mediju laukā ienāk jauni spēlētāji – ISPs, Google, Youtube u.c. Kā jau uzsvēru, liela loma ir internetam. Pat politiskās partijas, futbola klubi, jebkurš var nodibināt savu mediju. Liela loma sociālajiem portāliem – draugiem.lv, facebook.com u.c.

Prezentācijā tālāk citēju K. Jakuboviču par to, kā viņš paredz četrus iespējamus elektronisko mediju attīstības scenārijus:

- *transformācija* jeb pāriešana uz interneta vidi, kur pasaule kļūs par medijiem pēc pieprasījuma un mazināsies tradicionālo mediju patēriņš;
- *konsolidācija* – mediju konsolidācija starptautiskā līmenī, un cilvēki uzticēsies lielajiem koncerniem. Latvijā arī ir vērojamas tendences, piemēram, MTG grupa – TV3 un *StarFm*, kā arī *News Corporation*, kam šobrīd pieder TV5 un LNT.
- *Fragmentācija* – mediju patērētāji iedalīsies divās daļās. Viena daļa turpinās izmantot tradicionālos medijus, kas būs vecākā gada gadījuma cilvēki. Otra daļa būs jauno mediju lietotāji. Bīstamība, ka vecā paaudze tiek atrauta no jaunās un tā kādā brīdī var tikt izolēta.

- *Stagnācija* – ja nenotiek nekāda ekonomiskā aktivitāte, nenotiek investīcijas nozarē. Ja tā notiek, tad ir skumji.

Un tad es jautājuma formā rakstu – kāds tad būs Latvijas variants? Un vai vajag regulēt visu, kas kustas? Manuprāt, nē. Lielāka loma ir jāieņem ne tik daudz tradicionālajai regulācijai, bet pašregulējošiem mehānismiem.

Sabiedrisko mediju misija

Padomes un abu sabiedrisko mediju uzstādījums ir, ka mums būtu jāveido jauns sabiedrisks medijs.

Kāda vispār ir sabiedriskā medija loma nozarē ir tas, ka sabiedriskie mediji varētu būt tādi kā karoga nesēji, kur visus jaunos pakalpojumus, tehnoloģiskos izplatīšanas veidus tieši sabiedriskie mediji ieviešu un pārējie mediji tiem seko. Tieši pagājušajā nedēļā Briselē satiku BBC pārstāvi, kurš man stāstīja, ka BBC savas programmas izplatot 25 tehnoloģiskos veidos. Lūdzu viņam tos uzskaitīt, jo zinu kādus sešus tradicionālākos, populārākos, bet viņš arī nevarēja visus uzskaitīt. Viņam ir svarīgi, ka BBC ir tas flagmanis, kas nes ideju. Ja kosmosā kādreiz būs TV apraide, tad BBC būs pirmais, kas to izdarīs. Domāju, ka tas ir pareizs uzstādījums, kam tā arī vajadzētu būt.

Pamatprincipi:

- 1) sabiedriskais medijs kalpo kā publisks forums sabiedriskām diskusijām + veicināt kvalitatīvu žurnālistiku, ko es vakar teicu arī raidījumā „De facto”;
- 2) Jauni pakalpojumi jaunajai paaudzei – sabiedriskie mediji kā līderi tehnisko inovāciju ieviešanā. Sabiedriskajiem medijiem būtu jārunā vienā valodā ar jauniešiem. Piemēram, BBC mājas lapā ir ļoti daudz sadaļu, kas ir domātas bērniem un jauniešiem. Piemēram, mans piecgadīgais dēls skatās šo interneta saiti un tur ir tādas spēles bērniem, kur viņi var mācīties krāsas un tādā veidā arī valodu. Manuprāt, tas ir tas, kas arī būtu jāveicina sabiedriskajiem medijiem un jāinvestē nākotnē, kas ir jaunā paaudze;
- 3) Sociālā misija un citas nozīmīgas programmas, pakalpojumi, kas ir jāraida visām sabiedrības grupām. Man arī patīk NRTP priekšsēdētāja Ā.Kleckina reiz izteiktais salīdzinājums, ka, ja K. Barons staigāja pa mājām un vāca tautasdziesmas, dainas, tad šo funkciju veic mediji un jo īpaši sabiedriskie mediji – radio un televīzija.

Šajā kontekstā es gribētu paslavēt Latvijas Televīziju, ka tā pirmā noslēdza līgumu ar *Lattelecom* par pāreju uz ciparu formātu no jaunā gada. Un tad mēs redzam, ka sabiedriskie mediji ir pirmie, kas dod šo signālu, kam pārējie seko.

Sabiedrisko mediju regulējums Eiropas Savienībā

Pastāstīšu īsumā par galvenajiem punktiem. Runājot par Eiropas Savienību, tas ir, protams, Eiropas Kopienas dibināšanas līguma attiecīgie punkti - 87. un 88. pants par „valsts atbalstu”, 86. panta 2.punkts par konkurenci, Eiropas Savienības Pamattiesību harta, Amsterdamas protokols, kas definē sabiedriskās apraides sistēmu dalībvalstīs. Ļoti svarīgs dokuments, kas šogad ir pieņemts, ir Eiropas Komisijas par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu sabiedriskajai apraidei:

Galvenais princips ir tas, ka Eiropas Komisija attiecībā uz dalībvalstīm nosaka subsidiaritātes principu, kas tāpat nozīmē decentralizētas funkcijas, respektīvi, tā nodod šo funkciju dalībvalstu nacionālajai lemšanai.

Eiropas līmenī ir noteikti pamatprincipi, kas ir dalībvalstīm jāievēro attiecībā uz sabiedrisko apraidi:

- finanšu atbalsta jautājumi. Respektīvi, tiem ir jābūt kādiem pastāvošiem mehānismiem, kā zināms, visās Eiropas Savienības valstīs ir sabiedriskās raidorganizācijas. Nedrīkst būt kādas šķērsas subsīdijas.
- konkurences jautājumi (ļoti svarīgs ir skaidri definēts sabiedriskais pasūtījums, tā uzdevumi);
- pārraudzības mehānismi. Tiem ir jābūt iespējami caurskatāmākiem, jābūt precīzi nodalītai grāmatvedībai, piemēram, kur ir sabiedriskais pasūtījums vai kur ir komercdarbības ieņēmumi. Tam visam ir jābūt arī reglamentētam.

Sabiedrisko mediju regulējums Eiropas Padomes ietvaros

Runājot par Eiropas Padomi, ir daudz šo dokumentu. Šeit uzskaitīju tikai dažus galvenos.

- 2006. gada EP Rekomendācijas par sabiedrisko raidorganizāciju neatkarības garantēšanu (Nr. R(96)10), kuras pamatprincips attiecībā uz sabiedriskajiem medijiem ir neatkarība. Tāpēc arī mūs tik ļoti uztrauca visas šīs aktivitātes septembrī, kas notika premjera birojā, jo mēs uzskatām, ka šī situācija bija pretrunā ar visiem pamatprincipiem – izpildvarai iejaukties kādā veidā sabiedrisko mediju darbībā.
- Jauna EP rekomendācija (2007)3 par sabiedrisko pasūtījumu informācijas sabiedrībā, kas vēlreiz skaidri definē, kam ir jābūt šajā sabiedriskajā pasūtījumā.
- Parlamentārās Asamblejas dokumenti:
 - o 2009.g. Nr. 1878 „Sabiedriskās apraides finansēšana”
 - o 2004.g. Nr. 1641 „Par sabiedrisko apraidi”

Citi dokumenti

Pie citiem dokumentiem kā galvenos uzskaitīju EBU dokumentus. Viņi ir izstrādājuši paraugmodeli, kādam būtu jāizskatās sabiedrisko mediju likumprojektam. Es jums arī nosūtīju 2007. gada atjaunoto versiju. EBU, protams, veido arī dažādus pārskatus par finansēšanas modeļiem u.c. iekšējos dokumentus, kas attiecas uz sabiedriskajiem medijiem, kas ir EBU dalībnieki.

Article 19 – prestiža starptautiska nevalstiskā organizācija, kas arī izstrādā pētījumus un kas arī ir izstrādājusi likuma paraugmodeli sabiedriskajiem medijiem. Organizācija darbojas vārda izteiksmes brīvības jautājumos.

Vēl ir dažādas citas starptautiskās organizācijas – Starptautiskā Žurnālistu federācija, Eiropas Preses izdevēju asociācija, kam visiem ir viedokļi par sabiedriskajiem medijiem. Varu jums nosūtīt vēl divus trīs e-pastus ar dažādiem pielikumiem, ja ir interese.

Sabiedriskie mediji Eiropā – īss pārskats

Tātad ir trīs galvenie finansēšanas modeļi:

- abonementmaksas (Lielbritānija, Skandināvijas valstis). Summas ir ļoti iespaidīgas – Lielbritānijā tās ir 80 mārciņas mēnesī, Somijā – 230 eiro gadā. Var salīdzināt, cik uz vienu mājsaimniecību Eiropas valstis tērē sabiedriskajām raidorganizācijām. Mēs šajā tabulā esam priekšpēdējā vietā pirms Albānijas, jo Latvijā šis finansējums šobrīd ir nepilni 8 eiro. Amplitūda – pāri pat par 200 eiro.

- jaukais finansējums – valsts dotācija vai abonentmaksas + saimnieciskā darbība, respektīvi, daļība reklāmas tirgū (lielākā daļa Eiropas valstu. Latvija, Lietuva, Francija, Austrumeiropa);
- tikai valsts dotācija (nepiedalās reklāmas tirgū) – Igaunija.

Pārraudzības mehānismi: visās Eiropas valstīs ir izveidots atsevišķs regulators sabiedrisko mediju darbības pārraudzībai. Dažās ir atsevišķi regulatori - atsevišķs tikai sabiedriskajiem medijiem, atsevišķs komerciālajiem medijiem.

Sabiedriskie mediji Latvijā

Salīdzinošais slaidis, kur es kreisajā pusē ieskicēju ideālo modeli un otrā pusē – versija, kāda šobrīd ir piedāvāta Elektronisko mediju likumprojektā. Kā ideālo modeli šobrīd es redzu, protams, abonentmaksas, bet es saprotu, ka neviens no politiķiem nav pašnāvnieks un šādu lēmumu nevar pieiet. Vēl ir dzirdēti dažādi mīti, mīnusi par it kā ļoti dārgu administrēšanu, bet tieši šobrīd, ja šāds lēmums tiktu pieņemts, ieviešot ciparu televīziju, caur *Lattelecom* varētu iekasēt abonentmaksas bez papildu administratīvajiem izdevumiem. Kā reālo modeli mēs likumā piedāvājam līdzšinējo jaukto modeli, kuru mēs izdiskutējam arī Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā, kas ir valsts dotācija + daļība reklāmas tirgū. Protams, ka arī par to ir jāmaksā kāda nodeva, ņemot vērā šo valsts dotāciju, tāpēc sabiedriskajiem medijiem reklāma ir atļauta uz pusi mazākā apmērā, nekā komerciālajiem medijiem.

Tālāk sāpīgais jautājums – juridiskais statuss. Ideālā gadījumā abi šie mediji būtu jānosaka Satversmē, jo to statuss ir unikāls. Mēs šobrīd arī redzam, ka tiem nevaram piemērot veco SIA likumu, ne arī tieši piemērot Komerclikumu. Jaunajā likumā mēs piedāvājam, ka tas ir valsts SIA ar misiju veidot šo sabiedrisko pasūtījumu. Pārvaldība pēc analogijas sanāk, ka faktiski tas ir valsts komersants.

Pie ideālā modeļa - Elektronisko sabiedrības saziņas līdzekļu attīstības nacionālajā koncepcijā ir ieskicēti šie vēlami ideālie modeļi. Attiecībā uz televīziju tā ir trīskanālu koncepcija + interaktīvs portāls internetā. Runājot par radio, tas arī ir piecu programmu koncepts + attīstīt internetā dažādus nišu kanālus, piemēram, Latvijas radio pagājušajā gadā bija uzsācis Džeza radio ideju. Protams, tas viss šobrīd ir apturēts. Tāpēc mēs arī šajā koncepcijā daudz vietās liekam atrunu, ka sabiedrisko raidorganizāciju attīstība un sabiedriskā pasūtījuma izpilde ir atkarīga no ekonomiskās situācijas valstī, un var tikt pārskatītas plānotais programmu skaits, kā arī apraides teritorija. Diemžēl kā secinājums šiem modeļiem ir, ka ideālajam modelim ir nepieciešami ārkārtīgi nopietni politiski lēmumi un ka šobrīd piedāvātais modelis ir daudz reālāks. Vēl esmu dzirdējusi idejas, ka varbūt vajadzētu rakstīt atsevišķu likumu sabiedriskajiem medijiem, mēs pagājušajā nedēļā arī šo ideju apskatījām, vēl varētu pārskatīt veco Preses likumu, izveidot vienotu. Reklāmas lietas ievietot Reklāmas likumā, citur. Nestrīdos – varbūt. Tā ir juridiska tehnika, bet tas, ko es gribu akcentēt ir, ka neviens no šiem risinājumiem nedod nekādas garantijas. Ko mēs redzējām pagājušā gada 12. decembra naktī, – lai arī Radio un televīzijas likumā joprojām ir norma, ka sabiedriskajiem medijiem finansējums nedrīkst būt mazāks, kā iepriekšējā gadā, tad secinājums ir tāds, ka valsts budžeta likums acīmredzot stāv pāri visam, ja Valsts kase ir tukša, tad tā ir tukša. Un tad visi pārējie plāni par attīstību ir jāatliek malā un neviens likums nav garantija, lai nodrošinātu šīs funkcijas. Diemžēl. Varbūt Satversme ir garantija.

Nobeigumā kā secinājumi. Izstrādājot šo likumprojektu, visus iepriekš uzskaitītos dokumentus šajā prezentācijā mēs apskatījām. Iestrādājām visu, ko mēs varējām, pēc

iespējas pielāgojot Latvijas tiesību sistēmai. Vēl maza atkāpe par Latvijas tiesību sistēmu – problēma ir tāda, visas normas likumos mums ir tādas imperatīvas, mēs likumos nevaram ielikt preambulas, teikumus vēlējuma izteiksmē, kā tas ir, piemēram, Eiropas Savienības direktīvā, kur, piemēram, ir tādi teksti kā „dalībvalstīm ir jāveicina mediju piekļuve cilvēkiem ar īpašām vajadzībām”. Tad nu domāju, kā to piemērot, piemēram, komerctelevizijām. Redzu tikai kādus pašregulējošus mehānismus, kur industrija pati kādā veidā sevi regulē. Mēs mēģinājām sabalansēt vēlamo ar esošo, bet mēs šo likumprojektu esam skaņojuši ar daudziem starptautiskiem ekspertiem, te es uzskaitīju tikai dažus – EBU, ar Komercteleviziju asociāciju (ACT), ar Karolu Jakuboviču (*K. Jakubowitz*). Šobrīd tulkojam pēdējo versiju, kuru skaņosim ar Eiropas Komisiju, kas mums ir vēl pieprecizēta pēc sadarbības ar juridisko biroju un mēs to vēlamies vēl saskaņot Eiropas Komisiju. Gaidītu arī no šīs darba grupas kādus priekšlikumus, kā tad jūs uzskatāt, kā šie jautājumi ir jārisina. Tas, ko mēs likumā piedāvājam, ir tas, kā mēs to redzam. Šobrīd redzu, ka likumdošana loģiski iet savu gaitu. Mēs skatām 2. lasījumu, mēs šeit izskatām tabulu ar priekšlikumiem. Gribētu, lai process iet uz priekšu, jo tiešām septiņi gadi ir skolas vecuma laiks, kad beidzot vajadzētu virzīties uz priekšu. Liels paldies par uzmanību.

I.Circene

Paldies Bucenieces kundzei. Kā jūs redzat pēc ziņojuma, dažādu dokumentu apjoms ir ļoti liels, un, protams, mēs tos nevaram šeit izskatīt ne 10, ne 15 minūtēs. Arī stundas laikā mēs nevarētu tos izskatīt kā attiecīgos normatīvos aktus. Tādēļ paldies par šo apkopojumu. Tikai viena piebilde par abonentmaksu kā ideālu – protams, mēs par to varētu diskutēt, mums arī vienā no nākamajām sēdēm būs šis jautājums, bet abonentmaksas īstenībā ir iezīmēta nodokļu daļa. Šī valsts subsīdija faktiski ir tādi paši nodokļi, tikai tie tiek nevis personificēti, bet tie tiek novadīti kā dotācija attiecīgai sadaļai. Protams, mēs varētu apvienot visus medijus vienā likumā, bet man šoreiz patiešām ir lūgums ar priekšlikumiem palikt esošā Elektronisko mediju likumprojekta robežās un ietvaros, jo pretējā gadījumā mēs netiksim ar to rāmi galā.

Es domāju, ka principā NRTP bija pamata likumprojekta izstrādātājs, tāpēc mēs nevarētu kādus priekšlikumus ne aicināt, ne lūgt, ne prasīt, jo viņi tos jau izstrādāja savu redzējumu saistībā ar visiem šiem Eiropas Savienības un starptautiskajiem dokumentiem, ieslēdzot likumprojektā pamata prasības. Paldies. Došu vārdu nākamajiem ziņotājiem vārdu, kas ir apkopojusi to vienā ziņojumā, par ko es priecājos. Lūdzu.

I.Brikše

Paldies NRTP par ziņojumu, jo tas patiešām būtiski atvieglo otrā ziņotāja darbu, jo ir labs pārskats par visiem regulējumiem, rekomendācijām u.tml. Es vienīgi vēlējos atsaukties uz vēl vienu rekomendāciju, reizē arī, lai sevi dvēselē stiprinātu, ka es nedaru šeit veltu darbu. Tā ir tik tikko pieņemtā rekomendācija par sabiedriskajiem medijiem, kurā ir ietverts aicinājums nodarboties tieši ar to, ar ko mēs pašlaik šajā darba grupā nodarbojamies – šos jautājumus diskutēt. Es domāju, ka mēs visi kopā darām labu darbu. Paldies visiem, kas ar to nodarbojas.

Mēs izvīrījam vairākus būtiskākos jautājumus, kas šeit būtu aplūkojami kā prioritārie:

- Izmaiņas komunikācijā
- Kā tiek saprasti sabiedriskie mediji, to mērķi un uzdevumi?
- Kāds ir tiesiskais regulējums?

- Kāds ir sabiedrības pārvaldes un uzraudzības modelis un tiešā mediju vadība?
- Kādi ir finansējuma principi?

Izmaiņas komunikācijā

Tās jau daļēji NRTP raksturoja. Godīgi sakot, izmantoju tieši to pašu autoru, lai nerādītu šeit pārāk lielu troksni un diskusijas, kā katrs kaut ko saprot – izmantoju Jakubovoču un šajā gadījumā ir būtiski, kā viņš skatās uz jaunajiem medijiem. Šajā gadījumā ir būtiski, ka visi mediji ietver šīs izmaiņas. Tas ir straujais process, kas šobrīd notiek arī ar sabiedriskajiem medijiem. Otrkārt, ir būtiski skatīties arī uz jaunajiem aktoriem. Ja mēs šeit pieminējam gan organizācijas, gan indivīdu kā jauno aktoru, tad patiesībā tā ir tā situācija, kad izteikti izmainās pati komunikācijas telpa – komunikācijas telpa no vairāk vai mazāk vienotas telpas uz telpu, kur jāņem vērā šis fragmentēšanās aspekts, kas patiesībā gan kļūst jau novecojis jēdziens, jo drīzāk ir jārunā nevis par auditorijas fragmentāciju, bet gan par izteiktu komunikācijas telpas individualizāciju. Izmantojot arī Jakuboviča idejas, mēs varam secināt, ka ir būtiski jautājumi, kurus viņš izvirza par to, kādā veidā mēs varam skatīties uz sabiedriskajiem medijiem. Ja mēs skatāmies Latvijas situāciju, tad mēs esam nofiksējuši vairākus jautājumus, kas ir būtiski gan Latvijas mediju telpai kopumā, gan sabiedriskajiem medijiem.

Latvijā kopumā aizkavējās interneta ienākšana. Šobrīd ir izmainījies situācija, mums nav tradicionāli mediji ar stiprām interneta platformām, kas ir īpatnība Latvijā pašlaik. Šo platformu veidošanās sastopas ar reālajām ekonomiskajām grūtībām, ar ko mēs daudzējādā ziņā atšķiramies no daudzām citām valstīm. Vēl Latvijai ļoti raksturīgā lieta, kas gan nesaistās tieši ar sabiedriskajiem medijiem, tā ir žurnālistika, jo Latvijā žurnālistikai nav kopīgu korporatīvo uzstādījumu par to, kādi ir standarti, kādas ir ētikas normas, kādi ir kvalitātes kritēriji. Apsīdē dzīvo vairāki ētikas kodeksi, kas neteiksim, ka ir pretrunīgi, bet tajā pašā laikā ir ļoti būtisks jautājums par to, ka žurnālistikai vajadzētu būt ar vienotu pieeju – jo sevišķi šajā situācijā, kad žurnālistikā paralēli veidojas jauni spēlētāji mediju telpā. Līdz ar to, līdzīgi kā NRTP jau iezīmēja, mēs arī uzskatām, ka ir ļoti svarīgs šis indivīdu radītais saturs.

Ja skatāmies uz sabiedriskajiem medijiem, tad šajā gadījumā izmantoju rekomendāciju, lai aprakstītu visu to, kam pašlaik vajadzētu būt raksturīgam sabiedriskajam medijam un droši vien, ka daļa no tām lietām ir ietverta likumā, bet es domāju, ka šis ir ļoti labs kopsavilkums par sabiedriskajiem medijiem, kāds ir atrodamas. Otrkārt, mēs uzskatām, ka ir būtiska izpratne par sabiedrisko mediju kā institūtu. Iespējamās dažādas pieejas:

- Valsts uzturēts medijs, tātad – arī valsts varas rupors. Latvija faktiski atrodas šķirkli starp valsts uzturētu un sabiedrisko mediju.
- Oficiālais medijs, tātad – demokrātiski ievēlētā parlamenta vairākumam, kam ir politiskā vara, ir arī sabiedriskā medija kontroles vara. Arī šī izpratne mūsu medijos atspoguļojas, daudzējādā ziņā uzskatot, ka vairākums vai vara parlamentā nosaka arī mediju saturu.
- Mazākuma grupas pārstāvošs medijs, tātad – kompensē komerciālo mediju trūkumus. Ļoti izplatīts. Koncentrēšanās uz nelielām iedzīvotāju grupām.
- Sabiedriskais medijs kā pašas sabiedrības izraudzīts institucionāls veids (pēc struktūras un finansējuma), lai uzturētu vienotu nacionālo kultūrtelpu, nodrošināt kopienas koherenci un demokrātisku debašu forumu. Šis jautājums ir ļoti būtisks, par ko, es teiktu, savstarpēji pazīstamo ekspertu grupas lokā daudz arī esam diskutējuši. Pirmkārt, tā ir kultūrtelpa. Ja mēs pietiekami

neuzturēsīm savus nacionālos medijus, tad pastāv risks, ka mēs beigās dzīvosim kā iedzīvotāji teritorijā, kas sauksies Latvija, nevis izpratnē – vienota sabiedrība, vienota tauta, vienota nācija vai valsts. Otrkārt, tas ir jautājums par kopienas koherenci, kas ir salīdzinoši bieži diskutēts jautājums un, ja mēs pašlaik skatāmies uz sabiedriskajiem medijiem, tad ne viss tiek darīts, lai to veicinātu. Treškārt, debašu forums.

Mūsaprāt, vēl viens būtisks jautājums, kas atspoguļojas arī ES dokumentos, ir, ka nacionālie sabiedriskie mediji ir nacionāli izlemjams jautājums katras atsevišķās dalībvalsts kompetencē. Līdz ar to katrai dalībvalstij ir jārisina problēmas, ņemot vērā konkrēto kultūras mantojumu, politisko mantojumu, kā arī sociālo mantojumu.

Iedalāmi dažādi izpratņu pastāvēšanas veidi:

1. Pēc konvencijas rakstura – jautājums, pēc kā nosaka šo izpratņu pastāvēšanu.

- Leģitīma – ar likumu tiek noteikts viens vai otrs sabiedrisko mediju pastāvēšanas veids.
- Tradīcija – piemēram, izteiktais BBC modelis, kas daudzējādā ziņā balstās uz to, ka tā ir ilga kultūrvēsturiska tradīcija.
- Populāra – populārā konvencija, kur viena no ļoti izplatītajām ir – „kāpēc maksāt par sabiedriskajiem medijiem, ja mēs visu vajadzīgo saturu varam iegūt komerciālajos medijos”.

2. Pēc sabiedrības pieredzes:

- Ilgstošas demokrātijas valstis;
- Austrumeiropas un postpadomju valstis, kur atrodamies mēs.

Līdz ar to, skatoties šīs sabiedrisko mediju izpratnes Eiropas komunikācijas telpā, Eiropas akadēmiskajā telpā sasaistē ar Elektronisko mediju likumprojektu, tad viens no būtiskajiem jautājumiem ir, ka sabiedriskie mediji tajā nav skaidri definēti, kas varētu būt likumdošanas rakstīšanas problēma, ko jau pieminēja NRTP, respektīvi, ka mums nav preambulu u.tml.

Elektronisko mediju likums: riski sabiedriskajiem medijiem

- Likumā lietotajos terminos sabiedriskie mediji nav definēti. Sabiedrisko mediju likumā skaidrojums ir ļoti izklaidēts. Likumā ir daudz daļu, kuru lieto tikai profesionāļi, bet attiecībā uz sabiedrisko mediju sadaļu šāda pieeja nedrīkstētu būt, jo tā ir daļa, kas ir jāsaprot vairāk vai mazāk katram iedzīvotājam – ko sabiedriskais medijs dara, ko iedzīvotājam no tā gaidīt un kāds viņam no tā ir labums.
- Sabiedrisko mediju jēga un pastāvēšanas būtība tiek definēta pakārtoti dažādos likuma pantos.
- Sabiedriskie mediji tiek skatīti kā mediju veids elektronisko mediju sistēmā, nevis kā mediji, no kuriem atkarīga Latvijas kultūrtelpas pastāvēšana, sabiedrības koherence un demokrātisku un kvalitatīvu debašu iespējamība. Ja mēs skatāmies uz šiem uzstādījumiem – kultūrtelpa, koherence, debašu telpa, tad jautājums ir par to, ka sabiedriskajam medijam vajadzētu būt īpašam statusam.
- Sabiedrisko mediju attīstība būs atkarīga no *Nacionālās elektronisko mediju nozares attīstības stratēģijas*, ko izstrādā Nacionālā elektronisko mediju padome, bet likums to nedefinē, neparedz sabiedrības līdzdalību tās izstrādē un NRTP atbildību par stratēģijas izpildi.

Tiesiskais regulējums. Pateicoties NRTP, pārskats jau ir iezīmēts. Mums varbūt mazliet atšķirīgāks skatījums, jo neesam juristi pēc specialitātes, bet drīzāk skatītājiem uz dažādajām formām un uz to, kādā veidā mēs varētu ieraudzīt Latvijas ceļus.

- Likumdošanas formas:
 - Vienots komunikācijas likums
 - Elektronisko mediju likums + Sabiedrisko mediju likums
 - Elektronisko mediju likums, kas ietver sabiedrisko mediju regulāciju
 - Komunikācijas likums + Sabiedrisko mediju likums
- Sabiedrisko mediju regulācijas stingrums. Tas ir vēl viens būtisks jautājums, kas būtu jāizanalizē – cik stingrai regulācijai ir jābūt.
 - Diskutējams kritērijs:
 - visstingrākā regulācija Itālijā, taču nebūt ne vienmēr viņiem sistēma funkcionē pietiekami labi.
 - lielākā autonomija – Vācijā, Maltā, Bosnijā, Zviedrijā, Somijā
 - Latvija – 24. vietā. Latvijā ir stingra likumdošana – vērtējums no 33 valstīm.

Domājot par sabiedriskajiem medijiem, ir būtiski, ka likumi atspoguļo konkrēto valstu kultūras, konkrēto valstu politisko un sociālo situāciju.

Elektronisko mediju likums: riski sabiedriskajiem medijiem

- Tiem nav piešķirts īpašs statuss un to regulējums izklaidēts pa dažādiem likuma pantiem. Likumā nav skaidras definīcijas.
- Nacionālā medija statuss tiek traktēts, balstoties uz ‘apraides aptveršanas zonu’. Nacionālie mediji ir definēti drīzāk kā teritoriālās apraides mediji un nevis pēc jēgas – tie ir mediji, kas attiecas uz visu sabiedrību un ietver visas sabiedrības intereses.
- Likuma gars nenodrošina izpratni, ka sabiedrisko mediju ‘īpašnieki’ ir sabiedrība. Likuma gars ir vēl viens būtisks jautājums, par kuru diezgan daudz savā starpā esam diskutējuši, mēģinot saprast, kas tad ir mediju „īpašnieki”. Kopumā stingri turamies pie uzskata, ka sabiedrisko mediju īpašnieki ir pati sabiedrība un šis jautājums būtu jānosaka arī likumā.
- Likumā ir dažādi normatīvi sabiedrisko mediju pieejamībai, kas kopumā ir tendēti uz procesu (apraidi, uztveršanu), bet sabiedriskā medija mērķi – lai saturs būtu pieejams visiem sabiedrības locekļiem. Dažādos likuma pantos ir dažādas pieejas par to, lai saturs būtu pieejams visiem sabiedrības locekļiem. Viens no lielākajiem riskiem ir, ka likums pamatā nevis skatās uz to, vai cilvēkam šis medijs būs pieejams, bet gan vairāk no raidīšanas vai institucionālā viedokļa, cik tālu aizraids.
- Kopumā saglabājas daudzi līdz šim jau plaši kritizēti trūkumi par sabiedrisko mediju uzraudzību un pārvaldi.

Pārvaldība: uzraudzība un izpilde

Eiropas pieredzes kontekstā pārvaldība patiešām ir ļoti dažāda, kas izteikti saistās uz to, ka valstu pieredzes ir dažādas un ir atšķirīgi šie pielietojumi. Pašlaik vērojama tendence pārveidot šīs pārvaldības, kas izteikti saistās ar situāciju, ka elektronisko mediju vidē ienāk internets un ka tiek meklēti optimizācijas risinājumi. Tas nav priekšlikums, bet gan piemērs, ka pārvalde tiek arī organizēta kopā ar pastu.

- Ietekmē dažādi valsts raksturojumi, pieredze
- Kopīgās tendences:
 - Valstis transformē pārvaldes veidus un principus

- Institūcija, kas nodrošina likuma izpildi (elektronisko mediju politikas attīstība, licences, monitorings utt.), apvienotas funkcijas – pasts, citi komunikācijas pakalpojumi
- Preses vai līdzīgas padomes, kas seko kvalitātei, ētikas principu ievērošanai, izskata iedzīvotāju sūdzības. Latvijas situācija diemžēl ir tāda, ka gadījumā, ja cilvēks ir aizskarta par mediju saturu, faktiski viņam nav citas iespējas, kā iet uz tiesu, kas ir ļoti slikti.
- Sabiedriskie mediji:
 - uzraudzības, administratīvās un/vai programmu padomes (vairumā gadījumu – tas nav pamatdarbs)
 - visai plaša sabiedrības pārstāvniecība un skaidri principi, kā to nodrošināt
 - skaidri definētas atbildības un atbilstoši tām – rīcības brīvība
 - kompakta un skaidra medija pārvaldes struktūra

Līdz ar to attiecībā uz sabiedriskajiem medijiem kopumā ir būtiski, ka ir institūcija, kas pārstāv sabiedrības intereses, sabiedrības vajadzības un tā ir pietiekami atvērta augstai līdzdalībai. Otrkārt, ir svarīgi, ka ir institūcijas, kas nodrošina administratīvo menedžmentu medijiem un līdz ar to nodrošina arī profesionālo kvalitāti gan menedžmentā, gan ekonomikā, gan reklāmā u.c. jautājumos, kas saistās ar tiešo konkrētā medija vadību. Līdz ar to administratīvajām padomēm, institūcijām ir augstas pilnvaras un brīvības, lai rīkotos atbilstoši situācijām un pieņemtu lēmumus. Rīcības brīvība ir ļoti būtiska.

Piemēram, pašlaik Latvijas Televīzijā atkārtojas pagājušā gada situācija reklāmas cenu noteikšanā, kas atkal draud ar reklāmas apjoma samazināšanos. Līdz ar to būtiska ir skaidrā un caurskatāmā pārvaldes struktūra, kā arī atbildīgums. Daudzās valstīs ir noteikta prasība, ka parlamentam ir jāsniedz gada pārskati.

Elektronisko mediju likums: riski sabiedriskajiem medijiem

Attiecībā uz riskiem likumā faktiski nav uzlabojumu.

- Nacionālā elektronisko mediju padome joprojām turpina atrasties interešu konfliktā, pieņemot lēmumus par jautājumiem, kas skar komerciālo un sabiedrisko mediju reālās konkurences jautājumus. Nav noteiktu skaidru sabiedrības līdzdalības procedūru.
- Nav principu, kā Saeimas komisijai sabiedrības grupas un indivīdi var pieteikt savus kandidātus padomei.
- Nav noteikts, kā savienot padomes uzdevumus ar tās locekļu kompetencēm. Nav noteiktu kritēriju. Augstākā izglītība tomēr nav vienīgā kompetence, kas nepieciešama, jā, un vēl dažas citas – kā, piemēram, nesodāmība. Daudzi jautājumi saistās ar kompetenču spektriem. Līdz ar to var uzdot jautājumu, vai tā būs pietiekami kompetenta, lai izstrādātu nacionālās stratēģijas.
- Nav nekādu nosacījumu sabiedrisko mediju un padomes darbības caurspīdīgumam (piem., gada pārskati) un atbildīgumam (piem., padomes atļaušana, ja Saeima vērtētu gada pārskatu un atzītu to par neapmierinošu)
- Nav drošuma, ka padomei būs kompetences sabiedrisko mediju finanšu darbības uzraudzībā, likumdošanas attīstībā utt.
- Nav principu, kā reāli sabiedrība varētu piedalīties sabiedrisko mediju pārvaldē un kvalitātes izvērtēšanā.
- Nav noteikti principi, kā tiek sagatavota un sabiedrībā apspriesta *Nacionālā elektronisko mediju nozares attīstības stratēģija*.

Finansējuma veidi

Finansējuma veidi arī šodien jau ir pārskatīti. Šajā jautājumā arī Eiropas valstīs notiek dažādas izmaiņas. Varam identificēt gan plusu, gan mīnusus dažādajiem finansēšanas veidiem. Paldies Circenes kundzei par valsts budžeta asignāciju, kas ir ļoti būtiski, jo valsts budžeta dotācija ir nodokļu maksātāju nauda. Latvijā būt vajadzīga būtiska diskusija, kā šo finansējumu veikt, jo pretējā gadījumā, ja aizsāksies komerciālo mediju līdzdalība attiecībā uz valsts finansējumu, parādīsies daļu funkciju nodošanu komerciālajiem medijiem, kas saistās, piemēram, ar medija kanālu nodošanu koncesijā.

- Sabiedriskais, kopīgais labums (*merit good*)
- Abonentmaksājumi – tradicionāls, vēsturiski veidojies
 - + Neatkarība no politiskās varas
 - + Prognozējams finansējums ilgstošā periodā
 - + Individu pilsoniska attieksme pret sabiedrisko mediju
 - Maksājuma obligātums, kaut arī indivīds mediju nelieto
 - Maksājumi neaptver jaunās tehnoloģijas
 - Maksājuma apjomu tik un tā nosaka kāda varas institūcija
 - Abonentmaksājumu sistēmas menedžments
- Valsts budžeta asignējumi
 - Abonentmaksājumu + tiek zaudēti
 - Abonentmaksājumu - tiek mazināti
- Reklāmas ieņēmumi
 - + Cita veida naudas plūsma, kas vairo neatkarību
 - Mediju pašu komercializēšanās
 - Nevienlīdzīgas konkurences veidošanās elektronisko mediju tirgū
- Komerciālo mediju līdzdalība sabiedrisko mediju finansēšanā
 - + Valsts budžeta izdevumu ‘atvieglojums’
 - Maksa par kaut ko (atteikšanās no reklāmas)
 - Apjoma fluktācija
 - Vispārējā izpratne par sabiedriskajiem medijiem
- Citi ieņēmumi (mācību materiāli, ierakstu producēšana utt.)
 - + Sabiedriskie mediji izmanto savus brīvos resursus
 - +/- Apjoms ir neliels, tas neietekmē tirgu
 - +/- Sabiedriskais medijs sevi pozicionē arī kā informācijas resursu krātuvi utt.

Elektronisko mediju likums: riski sabiedriskajiem medijiem

- Sabiedriskie mediji netiek pozicionēti kā viena no valsts budžeta izdevumu prioritātēm un nav noteikti minimālie parametri valsts budžeta finansējumam. Ja sabiedriskajiem medijiem netiek noteikts īpašs statuss, tad arī tiem netiek noteikts atbilstošs finansējums, kas ir nozīmīgs risks ar tālejošām sekām. Likums attiecībā pret sabiedriskajiem medijiem neietver pietiekamu skaidrību par to, kādi ir šie īpašie mērķi un kā šie īpašie uzdevumi un mērķi ir jāpilda Latvijas labā, runājot gan par kvalitatīvu informācijas un komunikācijas vidi, gan par kultūrtelpu. Kā vēl vienu būtisku risku mēs saskatām arī necaurskatāmību, kur parādās lietas, kuras pēc tam parādīsies kā banānu mizas, uz kurām slīdēsim, jo par daudzām lietām nav konkrētu skaidrību.
- Ierobežoti un neskaidri definēti finansējuma avotus. Finansējuma jautājums šajā likumprojektā ir vēl sliktāk regulēts, nekā iepriekšējos likumos.
 - Valsts finansējuma piešķiršanas kārtībai nav nekādu parametru

- Saimnieciskā darbība – nav likumā definēta
- Likumā nav skaidri noteikta saimnieciskā darbība. Jautājums par reklāmas ieņēmumiem un zināmu atbildību par to.
- Likums neveicina, ka šajā valstī kāds būs arī atbildīgs par sabiedriskajiem medijiem ar kādām reālām sankcijām.
- Likums neatrisina padomes interešu konflikta jautājumu. Fakts, ka daļa sabiedriskā pasūtījuma tiek sadalīta arī komerciālajiem medijiem, šo interešu konfliktu vien pastiprina.
- Nepieciešama diskusija par vienotu komunikācijas likumu un par atsevišķu sabiedrisko mediju likumu, kurā būtu garantēts pietiekams nodrošinājums šim medijam tādā izpratnē, ka tas ir medijs, kas strādā Latvijas labā.
- Nav regulācijas par sabiedrībai nepieciešamo sabiedrisko mediju satura apjomu, kas dotu iespēju izvirzīt atbilstošas prasības par nepieciešamo valsts budžeta apjomu
- Sabiedriskā pasūtījuma izvietojums ārpus sabiedriskajiem samazina sabiedriskajiem medijiem pieejamos resursus. Likumā ir ietverts sabiedriskais pasūtījums arī komerciālajiem medijiem un es vēlos vērst uzmanību, ka, skatoties no Eiropas rekomendācijas puses, tad jau tagad mēs varam daļu sabiedriskā pasūtījuma nodot konkursa kārtībā komerciālajiem medijiem. Šajā gadījumā mēs esam apskrējuši šo rekomendāciju, kas, iespējams, ir labi, ja būtu vairāk naudas. Šis fakts liek atkal uzdot jautājumu, kā mēs izprotam finansējuma modeli sabiedriskajam medijam.
- Nav nekādas regulācijas monopolpakalpojumu cenu noteikšanā (*Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs*)
- Kultūras procesu (vajadzīgu!) finansējuma nodrošināšana no sabiedrisko mediju resursiem nepietiekama valsts finansējuma apstākļos izraisa risku citu uzdevumu veikšanai
- Sabiedriskajiem medijiem netiek noteikta nekāda atbildība par reklāmas ieņēmumu samazinājumu, kas pārsniedz kopīgās tirgus tendences

Paldies!

I.Circene

Paldies Brikšes kundze. Šis bija patiešām nopietns un analītisks darbs, ziņojums. Kaut arī pamatnostādnes un pamatlīnijas abos ziņojumos bija līdzīgas, jo, protams, mēs balstāmies uz Eiropas Padomes regulējošajiem aktiem, tad atsevišķi jautājumi, kas parādījās kā iezīmējās iespējamie riski, tad tie būs kā iespējamie priekšlikumi, lai uzlabotu pašreiz sagatavoto Elektronisko mediju likumprojektu. Došu pa kārtai visiem deputātiem vārdu. Čileviča kungs, lūdzu!

B. Čilevičs

Gribētu uzdot un precizēt pāris jautājumus. Pirmkārt, man tomēr nav skaidra jūsu pozīcija attiecībā uz sabiedriskā pasūtījuma izvietojumu ārpus sabiedriskajiem medijiem. Septītajā lapaspusē jūs kritizējat, bet pēc tam atsaucaties uz rekomendāciju.

I.Brikše

Rekomendācija neiesaka, kā rīkoties. Rekomendācija saka, ka šo jautājumu vajag analizēt un izdiskutēt. Tā ir arī mana pozīcija, ka vispirms ir jāaptver tie lauki, tēmas vai jomas, kurās varētu izvietot sabiedrisko pasūtījumu un tad var sākt analizēt, kā šo normu ielikt likumdošanā. Ņemot vērā to, ka komerciālie mediji pašlaik ir diezgan spriegā ekonomiskajā situācijā, tad..

B. Cilevičs

Tā tad jūs esat pret to. Ļoti labi. Bet attiecībā uz rekomendāciju, es pats piedalījos diskusijā, tad tajā doma ir tieši tāda – apspriest, nevis atteikt šādu iespēju. Tas īsti neatbilst. Otrais jautājums – vai jūs redzat kādas konkrētas iespējas, konkrētus veidus, kā var nodrošināt plašas sabiedrības līdzdalību sabiedrisko mediju pārvaldē un kvalitātes uzlabošanā.

I. Brikše

Viena lieta ir struktūra un šajā gadījumā struktūra varētu būt, iespējams, tas ko varētu saukt par programmu vai satura padomi, kas nenodarbotos ar tiešo mediju pārvaldību un kas varētu būt pietiekami plaša kā diskusiju telpa, jo pašlaik paredzētais cilvēku skaits padomē negarantē, ka būtu pietiekami plaša šī pārstāvniecība. Turklāt satura padome varētu organizēt dažādas publiskās debates, apspriest saturu u.tml. Otrkārt, būtu jādomā par labāku nosacījumu kārtību, kādā veidā cilvēki varētu tikt nominēti gan satura padomei, ja tāda būtu, un kaut vai šai pašai padomei. Pastāv dažādas kārtības. Jādomā arī par jautājumu, kādi cilvēki ir vajadzīgi, ar kādām kompetencēm. Šīs ir divas būtiskās lietas – atvērt pietiekami plaši vārtus, lai vispār kāds varētu iekļūst. Otrkārt, noteikt visiem skaidrus kritērijus, kādus cilvēkus iespējams nominēt, treškārt, ļoti precīzi saprast, kādas ir šiem cilvēkiem nepieciešamās kompetences.

I. Circene

Paldies! Es domāju, ka mums iezīmējas lietas, ko arī minēja Brikšes kundze, ir nacionālā kultūrtelpa, demokrātiskas debates un satura pieejamība. Domāju, ka tās ir nopietnas lietas, kas arī ir mūsu diskusijas pamats. Līdakas kundze, lūdzu!

G. Līdaka

Noklausoties I. Brikšes prezentāciju, es ieraudzīju ļoti daudzas lietas, kuras mēs esam snieguši Saeimā vairākkārtīgi. Mēs esam diskutējuši par šīm tēmām. Viena no tām ir par atsevišķiem likumiem sabiedriskajiem un komerciālajiem medijiem, lai risinātu interešu konfliktu, bet mēs esam atgriezušies tur, kur esam atgriezušies. Tā kā šeit cilvēki nāk no akadēmiskās vides, varbūt viņi varētu piedāvāt savus priekšlikumus un ļoti precīzi Saeimai palīdzēt atrisināt šo problēmu un ļoti precīzi definēt sabiedrisko mediju funkciju, jo neviens cits jūsu vietā to neizdarīs – to zinu pēc pieredzes. Mēs, protams, pietiekami daudz esam darījuši no komerciālo mediju puses, bet, runājot par sabiedriskajiem medijiem, ja jūs gribat kaut ko mainīt, tad jums pašiem ir jāpiedāvā ļoti, ļoti konkrētus priekšlikumus. Tas arī viss. Pašlaik likums ir vaļā. Pavadvēstulē esam iesnieguši arī savus likuma grozījumu priekšlikumus un arī teikuši, ka interešu konflikts nav atrisināts, esam teikuši arī to, ka ir jādefinē nacionālais pasūtījums un ļoti daudzas lietas. Tā tad – pie tā ir jāstrādā ļoti konkrēti, nevis jāatkārto to, kam mēs jau esam gājuši cauri. Es patiesībā gaidu no šīs darba grupas tieši to. Paldies!

I. Circene

Paldies, Līdakas kundze. Jūs esat daļa no šīs grupas un arī jums ir iespēja sniegt konkrētus priekšlikumus.

G. Līdaka

Man pārmet, ka mēs pārstāvam komerciālos medijus.

I. Circene

Mēs neko nepārmetam. Mēs šeit kopīgi strādājam un visi esam vienlīdzīgi. Lūdz, kuram vēl bija jautājumi.

Ā.Kleckins

Man tāds jautājums. Kāpēc Inta domā, ka šis jautājums par komerciālajiem medijiem nav apspriests un pārdomāts, nav izdiskutēts. Man visu laiku nāk prātā viens teiciens – „ja es būtu tik gudrs kā mana sieva pēc tam”. Es nevaru saprast. Likums bija vaļā apspriešanai visu šo gadu. Vairāk. Kāpēc nevarēja izlasīt agrāk, kāpēc nevarēja piedāvāt agrāk. Kāpēc pēkšņi tagad? Visi šie jautājumi ir diskutēti. Daudzkārt un dažādās auditorijās. Ja kolēģi kādu iemeslu negribēja, neuzskatīja par vajadzīgu, atbilstošu piedalīties, un tagad nāk tā it kā par to runātu pirmo reizi. Es varētu par katru no šiem jautājumiem pastāstīt priekšrakstus. Ja mēs arī vēlāk tā darīsim, pieejot ar domu, ka pirms mums nekas nav bijis, lasot tikai rezultātu un nezinot ceļu, jūs neko nesapratīsiet.

I.Circene

Paldies Kleckina kungs. Laikam šo kā priekšlikumu nevarēsīm iekļaut.

I.Brikše

Vai tas ir jautājums man?

I.Circene

Nē, es domāju.

I.Brikše

Es to uztveru kā jautājumu.

I.Circene

Lūdzu.

I.Brikše

Pirmkārt, šis ir nevis mans personīgais ziņojums, bet mūsu, ekspertu daļas, ziņojums.

Ā.Kleckins

Es arī par visiem runāju.

I.Brikše

Otrkārt, ja es runāju pati par sevi, tad es esmu vairākas reizes izteikusies medijos, ko es domāju par iepriekšējo likumu, ko es domāju par šo likumu, un izteikusi arī nosauktos riskus. Treškārt, ja mēs runājam par privātajām attiecībām, tad es esmu konkrēti arī jums teikusi savus iebildumus. Ceturtkārt, pagājušajā reizē izskanēja pārmetumi tiem, kas nav bijuši uz Jakuboviča semināru – esmu to apmeklējusi, bet mēs nevaram tagad uz visu sabiedrību skatīties savstarpējās pazīšanās un saites līmenī. Pašlaik reāli ir likums un likumā ir ieraugāmi dažādi riski. Šo likumu lietos ļoti daudz cilvēku, kas savā starpā nevar izskaidroties, – ko kurš saprata vai nesaprata – un vēl viena lieta ir tā, ka diemžēl pietiekami publiskas šīs diskusijas NRTP mājas lapā nav bijušas, lai tur cilvēki varētu izteikt savus viedokļus un sekot līdzi.

A.Ašeradens

Gribētu papildināt. Manuprāt, tas ir ļoti vājš arguments, sakot, ka likums ir labs tāpēc, ka par to ir daudz diskutēts.

Ā.Kleckins [starpteikums]

Nē, nav tas labs.

A.Ašeradens

Manuprāt, tas ir briesmīgs arguments, bet tas ir tas, ko jūs izvīrāt. Mēs esam daudz runājuši un ko jūs te *maisāties*.

I.Circene

Paldies, Gravas kungs, lūdzu.

U.Grava

Es domāju, ka mēs, paldies Dievam, esam tomēr pacēlušī tādus absolūti pamata jautājumus. Šajā novembra patriotiskajā laikā, ja mēs skatāmies kaut 100 gadu atpakaļ, tad daudziem mums kas bija. Bija tauta, zeme, valoda. Vienīgi trūka tas, ko varēja saukt par valsti. Par valsti pēdējos 100 gadus esam cīnījušies un lielāko daļu no šiem gadiem mums valsts nebija. Tagad mums atkal 20 gadus jau ir, bet mēs esam sākuši pazaudēt tādas pamatvērtības, ieskaitot pavisam nopietnu vērtību, ko sauc par valodu. Ja mēs paskatāmies, ko mēs redzam savos TV ekrānos, tad tā valoda ir krietni pusi. Man ir jāmet akmens uz padomi, jo piedāvātajā Elektronisko mediju likumā valoda nav nosargāta, tā faktiski ir izmesta ārā. Iepriekšējā Radio un televīzijas likumā tas tā nebija. Mēs ļoti paviršā vai apzinātā veidā izmantojam Eiropas Savienības regulas kā iemeslu. Lūk, daži piemēri. Piedāvātā 16.pantā norādīta atsauce uz to, ka Eiropas Savienība uzspiež mums to, ka audiovizuālajos medijos ir ļauts retranslēt darbus no citām valstīm. Tā nav. Eiropas Savienība saka, lūk, parūpēsimies, lai šie audiovizuālie darbi nāk no Eiropas Savienības dalībvalstīm. Kas jums, padomei, deva tādas tiesības pēkšņi Eiropas Savienības dalībvalstis pārvērst par visas pasaules dalībvalstīm. Nāk iekšā Krievijas produkcija, un jūs atsaucaties, ka Eiropas Savienība mums to prasa. Tālāk 28. pantā jūs atkal atsaucaties uz Eiropas regulām un sakāt, ka ir jābūt Latvijā veidotiem audiovizuālajiem darbiem. Agrāk likumā bija latviešu veidotie audiovizuālie darbi. Tagad mēs atkal paveram to vaļā. Tie atkal var būt jebkāda valodā. Tā tas ir ļoti paviršā veidā. Mēs redzam, kā radio stacijām izdotas tiesības pārraidīt programmas. Un tur, kur ir izdotas tiesības pārraidīt latviešu valodā, pēc tam šie raidījumi pāriet uz krievu valodu, un nav nekādas NRTP darbības, lai šīs frekvences tiktu atņemtas. Tāpēc es domāju, ka ir jāsak no paša pamata, ir jānodrošina, ko mēs sakām – ko mēs sakām Valsts valodas likumā, kur arī tā 16. pants nosaka, ka sabiedrisko saziņas līdzekļu raidījumu valodas nosaka Radio un televīzijas likums. Piedāvātajā likumprojektā netiek runāts par latviešu valodas aizsargāšanu. Kaut to vien, ka Satversmē runā par to, ka Latvijas Republikā valsts valoda ir latviešu valoda. Absolūti likumprojektā netiek veicināta valodas stiprināšanu, un ir ļoti daudzi, es arī esmu 17 labojumus iesniedzis. Bet ja mēs esam pilnībā ignorējuši pamata prasību, ka mēs veicinām latviešu valodas saglabāšanu, lietošanu un nostiprināšanu, tad tiešām šis piedāvātais likumprojekts ir diezgan trūkumiem pilns un ir labi, ka ir radusies šāda darba grupa, kas ir šo un daudzus citus trūkumus šajā likumā saredzējusi.

I.Circene

Paldies, Gravas kungs, Līdakas kundze un tad Liepiņas kundze.

G.Līdaka

Es tieši par Gravas teikto vēl pirmīt gribēju piebilst. Vēl jo vairāk tāpēc, ka mēs kā asociācija iesniedzām šos priekšlikumus par Latvijā veidotās produkcijas procenta nodrošināšanu. Diemžēl šis procents pazuda uz pirmo lasījumu Saeimas komisijā, un tad, kad mēs uzdevām jautājumu, kāpēc tik principiāli ir mainījies Elektronisko mediju likumprojekta redakcija, tad mums paziņoja, ka šeit, Juridiskajā birojā ir veiktas šīs izmaiņas par sliktu Latvijā veidotajiem projektiem. Tāpēc vēlreiz piedāvāju iet cauri likuma piedāvātajiem grozījumiem un skatām kopumā visus šos jautājumus, piedāvātās versijas. Mēs ļoti labi redzēsim, kur ir problēmas un kur tās ir radušās, jo tie vēlējumi kopumā visiem ir vienādi.

I.Circene

Paldies, Līdakas kundze, ka jūs atzīstat, ka tomēr ir vajadzīga. Liepiņas kundze.

L. Liepiņa

Es arī atzīstu, ka tā ir ļoti vajadzīga – it sevišķi man. Es neesmu nekāds eksperts, un tomēr es esmu šajā komisijā, un man būs jālemj. Tagad mums priekšā ir problēma – mums šo likumu ir jāpieņem pēc iespējas labi. Šajā prezentācijā ir ļoti būtiski jautājumi, uz kuriem būtu jāatbild pirms mēs skatāmies konkrētos likumprojekta pantus. Tas būtu, piemēram, sabiedriskā medija izpratne, par ko mums vajadzētu kādā veidā vienoties. Līdzīgi par kultūrvides jautājumu u.c., kurus pieminēja. Ja mums nebūs skaidri pamata jautājumi, mēs ar likumu tālāk netiksim.

I.Circene

Paldies! Tā kā nav vairāk paceltu roku jautājumiem un replikām, man būtu priekšlikums. Ņemot vērā šodienas tēmu – sabiedrisko mediju darbību reglamentējošie Eiropas Savienības dokumenti un to pielietojums Latvijā, mēs varētu skatīt visas iespējas, kas ir saistītas ar konkrēti esošo, sagatavoto Elektronisko mediju likumprojektu, sākot termina „sabiedriskie mediji” precizēšanu un ietu uz priekšu, skatot iespējamus priekšlikumus. Domāju, ka es tad arī lūgšu Brikšes kundzi precizēt, jo šīs sadaļas, kas tika prezentācijā minētas kā iespējamie riski, ir tie jautājumi, kurus mēs varētu skatīt kā precizējošos priekšlikumus.

Jā, lūdzu.

D. Buceniece

Priekšlikumu tabula ir gatava?

I.Circene

Konsultanti pašlaik pie tās vēl strādā. Tādā gadījumā mēs varētu sākt ar iespējamajiem riskiem, kurus jūs saskatāt sagatavotajā Elektronisko mediju likumprojektā, un tādā gadījumā arī piedāvāt uzlabojumus un konkrētus priekšlikumus.

I.Brikše

Godīgi sakot, es nezinu kā kolēģi, bet, vai mēs varam šeit uz vietas visu noformulēt.

I.Circene

Lūdzu, Dombura kungs.

J. Domburs

Es gribētu piebilst. Ja Brikšes kundze labi noformulēja, skatoties no akadēmiskās puses, tad es gribētu izteikt vienu repliku, skatoties no prakses. Esmu strādājis vismaz pie sešiem, ieskaitot pienākumu izpildītājus, Latvijas Televīzijas vadītājiem un arī ne tiešā darbā pie Latvijas Radio, un, manuprāt, šobrīd tas lielais jautājums ir, atkal iestājoties par to, ka mēs varam atrast simts iemeslus, kā savstarpēji pastrīdēties, un nepaiet nevienu soli uz priekšu. Manuprāt, tas jautājums ir par to, vai jaunais likums rada kvalitatīvi jaunu un labāku situāciju. Ejot cauri konkrētiem punktiem, protams. Un man ir jāsaka, ka no prakses ikdienā, kas saistās ar konkrētiem pantiem, ja mēs paskatāmies konkrētās redakcijas esošajā un jaunajā likumā, tad šīs redakcijas daudzos gadījumos pamainās vārdos, bet būtība lielā mērā nemainās. Domāju, ka viena lieta ir tā, ka mēs varētu iet cauri konkrētiem priekšlikumiem, bet otra lieta – šim likumam anotējošā vai kādā citā formā nav analīzes par to, kāda ir esošā situācija un kur ir tā problēma, kuru mēs gribam novērst. Problēmas mums ir bijušas bez sava gala. Problēmas ar esošo budžeta projektu, kurš šobrīd līdz plkst. 12:00 saņem priekšlikumus, un es nezinu, ko Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija lobēs vai nelobēs. Es domāju, ka tai būtu jālobē, jo spēkā esošais likums faktiski runā par to, ka ir jābūt pietiekamam budžetam, lai nodrošinātu to nacionālo pasūtījumu, kas ir jāizpilda. Šis likums faktiski tikai pastiprina šo risku, jo tas turpina runāt par ļoti skaistu sabiedrisko pasūtījumu esošā šā gada situācijā, kur finansējums ir būtiski samazinājies. Līdz ar to, manuprāt, ir būtiski runāt caur esošo problēmu saasinājumu, finansējuma samazināšanās, caur to politiskās atkarības saglabāšanos, caur to, ka jaunais likums pēc būtības varbūt nemaz nav jauns. Līdz ar to tajā nav ļoti daudzi principi, kas ļautu sabalansēt tam rezultātam. Papīrs jau pacieš visu, varam sarakstīt kolosālus nākotnes saukļus, bet praktiskajā izpildījumā līdzekļi lielā mērā nav jauni. Atļaušos vienu fundamentālu praksi pieminēt, kas parāda, cik mēs tālu esam no tā likuma gara, kas ir vēlams, mums Latvijas Televīzijā, kopš 1990. gadiem eksistē desmitiem tā saucamie resoru raidījumi, kurus piefinansē viena, otra, trešā vai ceturrtā valsts institūcija. Kolāta kungs *[apstipriņoši māj ar galvu]* Latvijas Radio arī ik pa brīdīm saskaras ar šo problēmu un stāstu, ka valsts finansējums sadalās atsevišķās iestādēs, institūcijās, resoros, caur kuriem tas faktiski mazina redakcionālo neatkarību, caur ko mazina žurnālistisko kvalitāti, caur ko nenodrošina tos mērķus, kurus mēs vēlamies. Šis likums tieši nevienā punktā nenovērš esošo problēmu un nepadara sabiedriskos medijus kvalitatīvākus. Līdz ar to mans aicinājums būtu caur esošo praksi runāt par to, kurš punkts uz papīra izskatās labi, bet kas reāli var būt slikti.

I.Circene

Paldies, Dombura kungs. Atbildot uz jūsu jautājumu, Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija lobēja 2 miljonus, kurus iedeva papildu radio un televīzijai, kas pirmā lasījumā ir apstiprināts un šodien mēs iesniedzām vēl vienu priekšlikumu par to, ka 102 000 LVL no Latvijas Valsts mežiem tiek papildus piešķirti, lai nodrošinātu Latvijas Radio 2 darbību līdz nodošanai koncesijā.

J. Domburs

Tie ir tādi vienreizēji. Es runāju par to, ka pašreiz šis likumprojekts to nerisina.

I.Circene

Jā. Es jums piekrītu, bet nebūs risinājums uz šī gada budžetu divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tas, kas saistās ar jauno Elektronisko mediju likumprojektu, nav domāts

ieviest ar 1.janvāri, līdz ar to tas nav tiešā veidā saistāms. Otrkārt, es domāju, ka nākamā gada ekonomiskā situācija uzlabosies un līdz ar to salīdzinājumā ciparos, skaitļos vai atsevišķu programmu finansējumos šodienas sliktākais punkts diez vai mums būtu jāpieņem kā turpmāko desmit gadu noteiktie skaitļi.

Lūdzu.

B.Cilevičs

Jā, man arī īsa replika. Man tiešām atkal ir tāda *deja vu* sajūta, ka mēs jau visu to izgājām tad, kad bija jāizstrādā iepriekšējais likumprojekts pirms vairākiem gadiem, kad 7. Saeimā bija darba grupa, kurā daudz no klātesošajiem arī piedalījās. Vadīja E.Jaunups. Vai mēs tiešām gribam vēlreiz uzkāpt virsū tam pašam grābeklim? Manuprāt, problēma ir tāda – mums ir jārod adekvāta atbilde uz jautājumu – cik lielā mērā uz sabiedriskajiem medijiem attiecas godīgas konkurences principi un cik lielā mērā mēs varam piešķirt sabiedriskajiem medijiem priekšrocības, pamatotas priekšrocības. Daudzi jautājumi ietver šos jautājumus. Pamatojums ir skaidrs. Mēs te dzirdam. Sabiedriskie mediji ir īpaši, jo tie pieder visai sabiedrībai, tie ir neitrāli, tie ir absolūti kaut kas cits, nekā kāda komerciāla raidorganizācija, kuras grib tikai pelnīt. Ziniet – tas, ka tas ir sludināts, ir par maz. Vai mums ir skaidrs, ka šodien sabiedrība Latvijā patiešām uztver sabiedriskos medijus kā piederošus sabiedrībai. Zināmā mērā to atspoguļo auditorijas lielums – cik cilvēku skatās šos medijus. Tāpēc es uz to visu laiku arī koncentrējos – vai šogad realitāte atbilst sludinātajiem principiem?

J. Domburs

Tā kā Cileviča kungs skatās uz mani, tad es atbildēšu.

B.Cilevičs

Nē, nē. Tas nav tieši jautājums jums. Es šobrīd negribu iedziļināties, jo manā personiskajā izpratnē nē – manā skatījumā sabiedriskie mediji šobrīd nav labāki par komerciālajiem medijiem. Tie nav labāki, neitrālāki, tie nenodrošina plašākas iespējas plašām sabiedrībām pusēm. Būtu ļoti grūti pārliecināt, es domāju - cilvēkus, ka tās tas ir. Atbilde ir ļoti vienkārša. Es neatkārtotu visas tās diskusijas, kas tieši šajā pašā telpā, šajā pašā komisijā notiek jau vairāk nekā 10 gadus, bet atbilde vienmēr ir tā pati – mums pietrūkst naudas. Dodiet vairāk naudas un tad jums būs visas sabiedrības raidorganizācija – televīzija vai radio. Tagad patiešām mēs nevaram cilvēkus pārliecināt, ka viņiem ir jāmaksā no savas kabatas. Otrs arguments – es neskatos Latvijas Televīziju. Kāpēc man par to būtu jāmaksā? Ja es maksāju par kabeltelevīziju, tad es izvēlos tos kanālus, kurus skatīties. Latvijas Televīzija īpaši interesanta nav. Kā būs ar demokrātiju, kā būs ar sabiedrības līdzdalību. Visi šie paši argumenti tiek vērsti pret jūsu argumentiem. Pamatojumu, kā iziet no šī apburtā loka, es šobrīd neredzu. Galvenais jautājums – cik lielas priekšrocības piešķirt sabiedriskajiem medijiem, kāpēc un cik lielā mērā tas atbilst Eiropas regulējumam.

I.Circene

Jā, paldies! Ņemot vērā, ka mūsu darba grupas katrai sanāksmei ir savs mērķis un redzējums, tad tādas vispārējas diskusijas ir labas, bet mums katras darba grupas sēdes rezultātā ir jābūt saviem redzējumiem un priekšlikumiem par to tēmu, par kuru mēs runājam. Ja mēs runājam par sabiedrisko mediju lomu, tad es domāju, ka ir jāsāk ar šo problēmu, kas tika minēts kā viens no iespējamiem riskiem. Dombura kungs, lūdzu.

J. Domburs

Ļoti īsa replika. Domāju, ka lielā mērā var piekrist un pretēji varētu atrast simts argumentu, kāpēc nepiekrīst Čileviča kungam, jo sabiedriskajos medijos apjoms, struktūra ir sabiedriskāks, nekā komerciālajos medijos, bet, manuprāt, stāsts ir tieši par to – ja mēs šeit sēžam un jūs sakāt, ka jūs neredzat, kā iziet no apļa, un es saku – šeit ir lieli riski, ka mēs arī jaunajā likumā paliekam pie šī apļa. Tad mēģinām iziet no šī apļa, mēģinām iet pa pantiem, bet iziet ārā. Pretējā gadījumā tie mehānismi, kurus Brikšes kundze jau uzskaitīja, kas saistās gan ar redakcionālajām padomēm, gan ar citām struktūrām, tie ir atšķirīgi mehānismi, kurus atšķirīgus var ielikt arī likumos.

I.Circene

Kolāta kungs.

Dz. Kolāts

Protokolā varbūt neiedziļinoties, bet lai šie cēlie vārdi paliek. Varbūt kaut kad noderēs. Divas filozofiskā līmeņa lietas, ko varbūt darba grupas cilvēki ir teikuši, bet ko es tik tieši nesaredzēju – viens ir kvalitatīvās žurnālistikas aspekts, kas diezgan nabadzīgajā mediju vidē arvien aktualizēsies un droši vien sabiedriskie mediji būs tas placdarms, kur šo aspektu būtu it īpaši jāievēro. Un tad, varbūt izmantojot esošā likumprojekta iespējas vai arī kā citādi – tas ir jautājums ir par akadēmiskajām iestādēm, kuras acīmredzot šobrīd ir nepietiekamas no praktiskā viedokļa, bet citur es neredzu kvalitatīvās žurnālistikas attīstības iespēju kā sabiedriskajos medijos.

Otrs ir jautājums, ko vajadzētu protokola līmenī akcentēt, – tā ir juridiska iespēja, kas gan nav jaunā likuma, bet varbūt citu likumu aspekts, - tikt klāt pie struktūrfondu vai līdzīga statusa fondiem investīciju aspektā. Šobrīd tādas iespējas nav vai ir minimāla.

I.Circene

Līdakas kundze un tad Tabūna kungs.

G.Līdaka

Es tomēr vēlreiz vēlējos vērsties pie Jāņa kā tieša Latvijas Televīzijas pārstāvja. Vai varētu uzzīmēt vīziju par sabiedrisko mediju darbību!?

J. Domburs

Es esmu gatavs.

G.Līdaka

Mēs no savas puses esam izdarījuši to, kas mums ir jāizdara. Mums varbūt pietrūkst tās sabiedriskās televīzijas. Ja jūs uzskatāt, ka ir sabiedriskās televīzijas vai radio problēma, tad vispirms uzzīmējiet to vīziju. Otrkārt, man ļoti gribētos, lai mēs atbildam uz ļoti konkrētiem jautājumiem – vai būs viens likums vai būs divi likumi? Vai būs sabiedriskie mediji plaši vai mēs visu atdosim koncesijā un tikai runāsim par sabiedriskajiem medijiem? Man tomēr gribētos konkrētas pozīcijas, ar konkrētiem viedokļiem – tad mēs par tiem varam diskutēt, nevis mēs redzam, cik kopumā valstī ir slikti, ko redzam jau gadiem ilgi.

I.Circene

Līdakas kundze, mēs pašreiz runājam par sagatavoto Elektronisko mediju likumprojektu, sagatavotajā redakcijā, kurš jau ir otrajā lasījumā. Ja mēs gribam gatavot jaunus projektus, tad tā ir cita saruna, jo šeit mēs orientējamies uz to – kādus konkrētus priekšlikumus mēs dodam. Es aicinu nākt ar konkrētu priekšlikumu.

G.Lidaka

Mēs jau esam izteikuši konkrētus priekšlikumus.

I.Circene

Paldies, tad neatkārtosim to, kas jau ir. Tikko šī tabula būs gatava, mēs pa punktiem iesim. Es jums lūdzu konkrētus priekšlikumus un konkrēti formulētus savu priekšlikumu tekstu. Citādāk, ja mēs visu laiku akcentējam, kas ir bijis septiņus vai desmit gadus, tad šis nav darba grupas jautājums. Lūdzu, Tabūna kungs.

P.Tabūns

Man tā vien liekas, ka mēs diskutējam par to, vai, atrodoties tādā situācijā, ka mēs it kā pirmo reizi runātu par mediju likumu. It kā tas nebūtu pastāvējis, bet tā tas nav. Tad es gribu piekrist Dombura kungam, kas teica – nu, kādas tad ir konkrētās problēmas, kas šobrīd ir jānovērš. Konkrēti, precīzi. Te mēs nonākam arī pie nacionālā pasūtījuma. Kā to realizēt, kā Dombura kungs teica, krīzes apstākļos, jo krīzes apstākļi sabiedriskajai televīzijai un radio ir pienākuši. To vadītāji skaidri saka, ka pēc brīža nāksies slēgt. Ko tad? Mēs te gudri spriedīsim par visādām lietām, bet pa to laiku sabiedriskie mediji bankrotēs. Kā šajos krīzes apstākļos rīkosies. Nonāku arī pie tā, ko Gravas kungs teica, izsakot bažas, kas arvien vairāk izskan kā trauksme, par Latvijas kā nacionālās valsts bojā eju vai tuvošanos tam. Arī saistībā ar valsts valodu, kur medijiem būtu jābūt pirmajiem, kuri cīnītos par šīm lietām, lai nacionālās valsts pamatprincipi tiktu aizsargāti un nodrošināti.

I.Circene

Kāds būtu jūsu priekšlikums?

P.Tabūns

Redziet, jūs arī šādā mehāniskā veidā virzāt šīs lietas un mēģināt iejaukties, ja deputāts izsakās. Ka tikai pavirzīt lietas uz priekšu, uz kādu vispārēju noslēgumu, bet šīs bažas taču pastāv. Nepavelti tās arī Gravas kungs izteica, bet tas neatspoguļojas ne likumprojektā, ne priekšlikumos pēc būtības, ko teica arī Dombura kungs. Tad iziesim no šīs situācijas, kādā mēs atrodamies, kad tūlīt runās Kota vai Kolāta kungs, kad mēs, iespējams, pēc brīža bankrotēsim. Un ko tad?

I.Circene

Paldies, Tabūna kungs. Visu cieņu jūsu viedoklim. Tiešām negribu nevienu kādā veidā ierobežot runāšanā, bet to ierobežo laiks. Ja mēs vienojamies, ka mūsu sanāksšanas laiks ir no pusotras līdz divām stundām, tad pusotras stundas laikā reāli priekšlikumi ir tie, kurus ekspertu grupa sagatavoja un kurus Brikšes kundze prezentēja – tie ir šie riski sabiedrisko mediju likumam. Līdz ar to pēdējo pusstundu – ja es jūs lūgtu nākt ar konkrētiem priekšlikumiem, kurus mēs arī šīs sanāksmes beigās varētu apkopot kā mūsu grupas redzējumu par pirmās darba sēdes tēmu, tad es būtu priecīga un pateicīga par konstruktīvu darbu. Tas, ka mēs cīnāmies par nacionālo kultūrtelpu, par demokrātijas uzlabošanu – tie ir plaši jēdzieni, kurus mēs nevaram ielikt kā priekšlikumus. Es sazinājos ar konsultantiem un viņas joprojām apkopo šos

priekšlikumus. Ja mēs varētu izņemt vienu lapu un šeit šos terminus formulēt, tad es domāju, ka tas jau būtu tiešām labs sasniegums.

A.Ašeradens

Manuprāt, ir divi veidi, kā iet uz priekšu. Viens, kas būtu augstāka pilotāža, - formulēt problēmu, formulēt riskus un redzējumu, kā mēs to atrisinām konkrētajā likumprojektā. Otrs – daudz vienkāršotāks, iet uz priekšu pa noteiktām likuma sadaļām. Abos gadījumos ir jāsagatavojas.

I.Circene

Paldies. Jā, uz 16. novembri būs pilnībā gatava šī tabula, jo visi priekšlikumi nav vēl secībā līdz galam salikti.

Ja mēs ejam cauri piedāvājumiem riskiem, tad tie būs tie paši, kas identificējami likumā. Ja mēs runājam par pirmo risku, tātad mums ir jāformulē termins, kas tad ir šie sabiedriskie mediji. Tas ir viens no mūsu pamata uzdevumiem, lai mēs varētu runāt par sabiedrisko mediju atšķirību no komerciālajiem medijiem. Tas mums ir jāizdara arī tad, ja mums nav priekšā likumprojekta priekšlikumu tabulas.

Sāksim ar to, ka mums ir riski un mums ir uzdevumi. Iepretim attiecīgajiem riskiem mums ir priekšlikumi. Lūdzu.

J. Domburs

Tad mans priekšlikums, turpinot. Manuprāt, mums ir tieši trīs punkti, par kuriem šīs pusstundas laikā mēs varam diskutēt un kas konkrēti sasaucas ar trim likumprojekta pantiem. Trīs lietas, par kurām mums vajadzētu saprasties. 1) jautājums – kas ir definētie mērķi; ciktāl tie precīzi ir atspoguļoti; kas īsti ir sabiedriskais pasūtījums; vai šobrīd likumprojekta pēdējā pantā, to nodeleģējot tā veidošanu bez detalizētākiem kritērijiem līgumā, vai tas ir pietiekami. Kas tas ir un vai mēs to nevaram definēt precīzāk, detalizētāki, skaidrāk. 2) pārvaldības, uzraudzības līmenī sabiedriskās līdzdalības paplašināšana. Šādas padomes, jaunas padomes, divu dažādu padomju līmenī u.tml. 3) atgriežoties pie mūžam *izsviestā ārā* jautājumu par finansējuma minimālo bāzi, vai nu piesietu pie valsts ekonomiskajiem vai budžeta parametriem vai citādāk sasaistītu (saistībā ar likumprojekta 6.pantā runāto) ar programmu gada plānu. Faktiski tas ir tas pats stāsts, kas ir veselības aprūpē. Ja mēs visu laiku cīnāmies par veselības aprūpes finansējuma apjomu, bet līdz galam nav tāmes par to, cik kas maksā. Šeit ir līdzīgs stāsts. Jautājums, vai zem šī likuma apakšā ir veikti aprēķini par to, cik kvalitatīvā sabiedriskā medijā programmu plāns maksā un vai zem šī uzstādījuma nav iespējams likuma ietvaros atgriezties pie tās finansējuma bāzes, kura ir atbilstoša likumā noteiktajiem mērķiem.

I.Circene

Paldies. Sāksim ar pirmo. Kleckina kungs, lūdzu.

Ā.Kleckins

Būšu spiests mazliet teoretizēt, bet citādi mēs netiksim uz priekšu.

I.Circene

Bet tad uzreiz savu redzējumu, priekšlikumu. Un ejam pie nākamā.

Ā.Kleckins

Jā, jā. Šobrīd sabiedrība, mūsu attīstība visvairāk ir atkarīgi no tā, cik tā spēj piedalīties valsts pārvaldīšanā un cik tā saprot no tā, kas valstī notiek. Tas, kā mēs zinām, informatīvajā sabiedrībā ir pamats. No otras puses visa mūsu vide, izņemot (mazā mērā) sabiedrisko radio un sabiedrisko televīziju, dzīvo striktās komercsituācijās. Viņu sabiedriskais uzdevums būtu saprast, kas notiek un problēmas ir ļoti sarežģītas. Bet no otras puses – tiem ir jāgādā sava izdzīvošana. Uzskata, ka sabiedriskais radio un televīzija ir vajadzīga, pirmkārt, tādēļ, lai sniegtot šo subsidēšanu, ļaut tajos nostiprināties tai sabiedriskajai, kvalitatīvajai žurnālistikai, bez kuras sabiedrība attīstībā nevar iet uz priekšu. Ja mēs iziesim no tā, ka – jā, jebkurai demokrātiskai sabiedrībai ir vajadzīga kvalitatīva žurnālistika, mums rodas uzreiz viedoklis, ka mums nav citu žurnālistikas veidu, kas saņem kādas subsīdijas, kas nedzīvo tikai no tirguš. Ir jādomā par to, kā nodrošināt tādu subsidēšanu, kas varētu nodrošināt šo iztiku. Šodien tas notiek un visus gadus nav noticis. Tā ir svarīgākā attīstība. Citādāk nav sabiedriskais medijs. Otra lieta - kāpēc vajag sabiedrisko pasūtījumu izdalīt arī komerciālajiem medijiem? Tāpēc, ka līdz ar digitalizāciju ienāk simtiem programmu, un latviski tad galu galā skanēs divas programmas. Tāpēc vajag, lai arī citi pilda šo sabiedrisko uzdevumu. Katrā ziņā mums par šo jautājumu ir jādomā.

I.Circene

Paldies. Kota kungs, lūdzu.

E.Kots

Jā, es mēģināšu ļoti īsi, jo, pirmkārt, protams, jāatgādina vēsture, kur šāda pie šī galda ilgstošā sēdēšanā es redzu gandrīz visus deputātus. Jūs atceraties, ka šeit bija Z.Liepiņš, kas ņēma ļoti aktīvu daļību. Bija tāds laiks. Ja atceros, tad tajā laikā mēs par šādu situāciju brīdinājām, ka tā tuvojas un pienāks. Tā beidzot ir pienākusi, un es aicinu saprast divas lietas. Pirmkārt, pašreiz industrija kopumā ir krīzē – ne tikai sabiedriskie mediji, bet arī komerciālie mediji, jo pie jebkuras budžeta kustības tas pats LVRTC var nonākt maksātnešpējā. Var apstāties kopumā informācijas telpa – skatītājiem, auditorijai. Tā ir ļoti bīstama lieta. Būtībā būtu jāauzicina visi komercmediju vadītāji un sabiedrisko mediju vadītāji, lai viņi pastāsta par esošo finansiālo situāciju. Cik man zināms, kāds komercmedijs ir diezgan lielu summu parādā par apraidi. Tā ir kopējā esošā situācija, krīzes situācija. Piekrītu, ka šim likumam ir svarīgi definēt daudzas pozīcijas. Vai mēs tomēr par daudz neaizraujamies ar kādām lietām, jo man ir bijis tas gods runāt ar BBC par nacionālo kopējo pasūtījumu un nav tas tik strikti definēts, un es varu uz nākamo sapulci atnest tulkotā variantu un izdalīt, kāds tad ir BBC piemērs, ja mēs uz to atsaucamies. Darba grupa to neatrisinās. Aicinātu tomēr individuāli deputātiem precīzi izdiskutēt nākotnes sabiedriskā medija finansējuma modeli, jo nebūs platformas, nebūs satura. Gan radio, gan televīzija pie esošajām tehnoloģijām neizdzīvos, nākotnes sabiedriskais medijs ir veidojams jaunās tehnoloģiskās platformās, līdz ar to ir nepieciešama gan platformas investīcija, gan pēc tam finansējums šim saturam. Tiklīdz no politiskās puses būs skaidra šī finansējuma platforma, tad būs daudz vieglāk runāt par saturu.

I.Circene

Paldies. Viena no problēmām, kāpēc rodas krīzes, – runājot ne tikai par mūsu komisijas darbu, - ir tas, ka pieprasījums un piedāvājums neatbilst pēc būtības. Tas attiecas uz jebkuru sfēru, par kuru mēs runāsim. Arī šajā gadījumā jūs minējāt Latvijas Valsts radio un televīzijas centra bankrota situāciju. Piedāvājumam un pieprasījumam ir jābūt sabalansētam. Ja nebūs piedāvājums atbilstošā kvalitātē, tad nebūs, kas to pērk. Tāpat mēs varam runāt par abonentmaksām, bet, ja no mūsu puses šis piedāvājums nebūs tas, ko sabiedrība vēlēšies, tad nebūs arī abonentmaksas. Tāpēc mans lūgums tagad ir precīzi nākt ar priekšlikumiem par to, ko mēs redzam kā labojumus. Ja mums priekšlikumu nav un ja nākamajā reizē mēs ejam uz citu tēmu, tad man būs jāpieņem, ka attiecīgi šajā darba grupā priekšlikumi par attiecīgo sadaļu darba grupai nav. Brikšes kundze, lūdzu.

I.Brikše

Tāpat es, pirmkārt, gribētu Kota kungu atbalstīt par to, ka vajadzētu, iespējams, diskutēt par centru, tā izmaksām u.tml., jo, godīgi sakot, es biju ļoti pārsteigta, Latvijas Radio izdzirdot Kleckina kunga teikto, ka vispār nav zināms, cik centrs maksā, kādas ir izmaksas. Manuprāt, tas pašlaik ir būtisks jautājums.

Pirmais jautājums – kā definēt sabiedriskos medijus. Mans priekšlikums ir, ka šai definīcijai var pieiet trijos aspektos: 1) satura aspekts – sabiedriskie mediji Latvijā nodrošina kvalitatīvas informācijas un izziņas resursu, atbildīgu un ilgtspējīgu žurnālistiku, vietni brīvām un viedokļos daudzveidīgām debatēm, kultūras meditācija visā tās daudzveidībā, refleksijas iespējas par vēsturi un mūsdienām...

B.Cilevičs

Tā nav definīcija, piedodiet, no juridiskā viedokļa.

D.Buceniece

Jā.

I.Brikše

Es to varu definēt īsāk..

A.Kleckins

Tas ir nacionālais pasūtījums

I.Brikše

Es gluži nedomāju, ka tas ir nacionālais pasūtījums. Respektīvi, nākamais – izglītības resursi, kvalitatīvas izklaides iespējas un līdzdalības iespējas sabiedrībai. Atvainojiet, lūdzu, es patiešām 15 min nevaru uzrakstīt definīciju, ko nez kāpēc NRTP nav uzrakstījusi septiņu vai vairāk gadu laikā.

D.Buceniece

Padome ir. Izlasiet, lūdzu.

I.Brikše

Respektīvi, šis ir tas pamats, uz kuru balstoties var koncentrēties un nedefinēt.

2) finansējums tiek noteikts pārskatāmā periodā, sasaistot ar konkrētiem nosacījumiem – vai tas ir sasaistīts ar IKP, kas jau ir bijis kā priekšlikums iepriekšējos variantos, bet nav ieviests un tagad ir izņemts pavisam, vai tas tiek noteikts kādās

citās mērāmās vienībās pret kaut ko citu. 3) struktūra un pārvalde – sabiedriskajam medijam ir divas izteiktas pārvaldes struktūras, kur viena ir saturs un otra ir administratīvā pārvalde. Administratīvai pārvaldei likumā būtu jānodrošina lielāka rīcības spēja un brīvība, nekā tas ir pašlaik. Skeptiski skatos arī uz valsts SIA, kas tagad ir izveidota. Tā var būt publiski atvasināta persona.

I.Circene

Paldies. Kolāta kungs.

Dz.Kolāts

Es nezinu, vai no praktiskā viedokļa tas nav.. es varu piekrist, ka nav priekšlikumu un tas, ko es teicu – tos varētu saukt par uzstādījumiem, bet..

I.Circene

Mums ir jānoformulē priekšlikumi sēdes beigās.

Dz.Kolāts

Vai tad tās nākamās sēdes darba kārtība nevarētu būt tāda, ka darba grupa iet cauri šiem daudzajiem priekšlikumiem, ņemot vērā un respektējot tos uzstādījumus, ko pati darba grupa tā vai citādāk ir definējusi – filozofiskā vai gluži praktiskā līmenī. Tad ir kāds priekšlikumu kopums, kuru mūsu darba grupa atbalsta vai arī neatbalsta, mudinot uz to, ko arī Jānis teica. Mēs gan esam mazliet viens uz otru tādi aizdomīgi, bet tad mēģināsim kaut kā, ja mūsu aizdomīgā grupa tomēr pieņem kādu vienotu lēmumu, tad tam ir kāds svars, ieskaitot arī Eiropas finansējumu jautājumu, pieeju struktūrfondiem. Maza replika godātajai kolēģei [*I.Brikšes kundzei*]. Tas jau viss ir labi par iezīmēto finansējumu, bet visa vēsture ar Finanšu ministrijas veto tai brīdī, kad ir šie saskaņojumi, un tad ir jautājums – kā no tā izbēgt? Tas viss patiešām ir bijis. Tas viss tika iestrādāts. Jā, varbūt nemācējām pietiekami labi nolobēt. Atnāca no visu varenās Finanšu ministrijas ziņojums – „neatbalstām!”. Un dienas laikā to visu vajadzēja pārstrādāt. Varbūt nebijām pietiekami nepiekāpīgi, bet mans galvenais ierosinājums nākamajā reizē iet cauri priekšlikumiem, ņemot vērā uzstādījumus, kas tika minēti kolēģu ziņojumos un mūsu izteikumos.

I. Circene

Iepriekšējā darba grupas sēdē mēs vienojāmies, ka pirmās divas sēdes būs konceptuālas. Pirmkārt, saistībā ar Eiropas likumdošanu, par ko mums šodien bija divi ziņojumi un paldies ziņotājiem – es domāju, ka tie ir ļoti labi sagatavoti un pārskatāmi. Nākamajā darba grupas sēdē 16. novembrī D. Buceniece ir lūgta kā NRTP pārstāve sagatavot ziņojumu par budžeta resursu optimizāciju un iespējamo apvienošanu. 16.11. būs līdz galam tabulās salikti visi priekšlikumi – vairāk nekā 250, un tad mēs iesim cauri konkrētiem priekšlikumiem. Šie divi jautājumi bija izvēlēti ārpus konkrētiem priekšlikumiem kā konceptuāli jautājumi - saistībā ar Eiropas likumdošanas savietojamību un iestrādāšanu mūsu likumprojektā un ar to, kas konkrēti ir saistīts ar budžeta resursu optimizāciju, jo nākamais gads šajos krīzes apstākļos diemžēl prasa konkrētas lietas. Un tad nākamajā reizē jums iedos šos visus priekšlikumus, mājās jūs tos varēsiet izskatīt cauri ar pieeju – vai jums ir konkrēti papildu priekšlikumi vai jūs uzskatāt, ka tie ir pietiekami labi esam, vai mums konceptuāli ir kaut kas pēc būtības jāmaina.

Dombura kungs, lūdzu!

J. Domburs

Paldies! Divas replikas. Pirmkārt, manuprāt, būtu jocīgi, ja mēs šeit, kur ir parlamentāras valsts Saeimas priekšstāvji, visu mediju cilvēki, nolaistu visu, ko var nolaist un teiktu, ka Finanšu ministrija ir stiprāka par medijiem. Tas vienkārši būtu pazemojoši un es aicinātu tā lietām nepieiet. Ja līdz šim valstī kas nav bijis kārtībā, tas nenozīmē, ka nav jācīnās, lai būtu kārtībā. Otrkārt, reaģējot uz juridisko valodu vai likumdošanas valodu. Parasti, ja lietu skata Satversmes tiesā, tad ir jautājums – ko likumdevējs bija ar to domājis. Šobrīd būtu svarīgi iziet cauri gan esošajai redakcijai, gan priekšlikumiem, vai mēs šajā formā saprotamies, kas ar to bija domāts. Vai mēs saprotam, kas ir domāts zem viena vai otra sabiedriskā vai *augsto matēriju* jēdziena, kuru pēc tam var tulkot par labu vai sliktu. Un, nonākot līdz programmu plānam, vai mēs šeit esam sapratušies – ziņu analīzes, diskusijas, kultūras, bērnu, izklaides jebkādos raidījumos – kas ir tas apjoms, kas ir tie kvalitātes parametri un kas ir tas finansiālais nodrošinājums, kam būtu jābūt. Pretējā gadījumā – ja tas nav saprasts, tad mēs tiešām iesim pa riņķi ar skaistiem vārdiem bez piesaistes realitātei.

I.Circene

Vai jūs piekristu, ka, ja mēs šeit nevaram šādu priekšlikumu noformulēt, kas nav viegli, ņemot vērā, ka arī ilgu gadu nav bijis viegli to noformulēt, tad, salīdzinot ar to, kāds ir esošajā likumprojektā, priekšlikumi šim formulējumam varētu tikt sagatavoti līdz nākamajai reizei. Tādā gadījumā būtu labi, ja tie tiek sagatavoti un visiem dalībniekiem nosūtīti, lai varam tos kopīgi arī analizēt, redakcionāli uzlabojot, iegūstot gala produktu, kas mums kā grupai būtu pieņemams.

J.Domburs

Būtu ļoti svarīgi nākamajā sēdē analizēt esošo radio un televīziju darbību un esošo finanšu pietiekamību vai nepietiekamību nacionālajam pasūtījumam.

I.Circene

Tieši tāda ir arī nākamās darba grupas darba kārtība – par budžeta resursu optimizāciju un iespējamu apvienošanu. Precīzi tāda ir arī darba kārtība. Ja līdz tam mēs varam kaut vienu fundamentālo jēdzienu „kas ir sabiedriskie mediji” kopīgi formulēt un vienoties, ka tas atbilst mūsu redzējumam par šo jēgu, būtību – gan par saturu, finansējumu, struktūru un pārvaldi, kā mēs redzējam ziņojumā, es domāju, ka tās ir būtiskas lietas. Lai varētu panākt vienotu redzējumu, tad varētu arī šādu priekšlikumu par terminu pieņemt.

Vai jums ir priekšlikumi, ko mēs šodien vēl varētu kā priekšlikumu izskatīt un pieņemt? Ja bez šī termina, kas saistās par jēdzienu „sabiedriskie mediji”, jums ir vēl kāds priekšlikums, tad jūs to varat formulēt un iesniegt. Pēc ziņojuma prezentācijas mēs redzam riskus, kas var būt par pamatu jūsu priekšlikumu izstrādei saskaņā ar Elektronisko mediju likumprojektu. Tad arī šos priekšlikumus varat elektroniski iepriekš visiem izsūtīt. Sarunāsim ar konsultantiem, ka priekšlikumu tabula jums tiks nosūtīta, tikko tā būs gatava.

L.Liepiņa

Es gribētu jautāt, vai eksperti varētu definēt, kas ir elektroniskais medijs. Likumā ir rakstīts, ka tā ir persona, un es pie labākās gribas to nevaru izprast. Tas man ir neskaidrs jautājums.

[I.Circene aiziet pie konsultantiem noskaidrot, pēc cik ilga laika priekšlikumu tabula varētu būt gatava. Līdz ar to vairāki darba grupas dalībnieki runā vienlaicīgi]

D.Buceniece

Es varu paskaidrot. Juridiska persona visplašākajā kontekstā nozīmē fizisku un juridisku personu, kas ir termins.

L.Liepiņa

To es saprotu, bet fiziska persona nevar būt elektroniskais medijs – manā uztverē. Medijs ir līdzeklis.

Ā.Kleckins

Juridiski var būt persona vai organizācija.

A.Ašeradens

Zviedrijā diskusija

A.Rugāte

Katrai dalībvalstij ir savs kultūras, politiskais un sociālais mantojums.

E.Kots

Visiem klātesošajiem es tiešām vēršu uzmanību uz to, ka mēs pie šī likuma esam sēdējuši jau vairāk, nekā piecus gadus, un visi visu laiku ir gatavi runāt. Tikko uzdod jautājumu, pieņemiet stabilu finansējumu. Tad tajā brīdī viss apstājas – sagrūž 400 priekšlikumus...

Ā.Kleckins

Jā, un neko nevar plānot...

E.Kots

Tāpēc es tiešām arī šai darba grupai aicinu – jaunajam likumam būs jēga tad, kad būs skaidrs, kāds būs tas jaunais finansējums.

A.Rugāte

Tam vismaz ir jābūt nodrošinātam. Tagad tas ir teorētiski ierakstīts..

Kāds darba grupas dalībnieks

Antra, tad komisijai vajadzētu uzņemties vadību par šo budžetu.

Kāds darba grupas dalībnieks

Kāpēc Satversmes tiesa nevarētu izskatīt jautājumu par finansējuma samazinājumu?

Ā.Kleckins

Jā, Satversmes tiesai vajadzētu izskatīt.

I.Circene

Cienījamie kolēģi. Sarunājām, ka no ceturtdienas var nākt un saņemt priekšlikumu tabulu, kas būs apkopoti. Priekšlikumus elektroniski aizsūtīsim I.Brikšei, kas varēs pārsūtīt visiem, kas vēlas.

Nākamajā 16. novembrī man ir jābūt Eiropas Padomē, līdz ar to es lūgšu kādu no savām līdzpriekšsēdētājām vadīt sēdi. Ziņojumu sniedz Dace Buceniece. Vai Dace vēlas arī vadīt?

D.Buceniece

Brikšes kundze varētu vadīt.

I.Circene

Tad Brikšes kundzi mēs lūgsim vadīt.

Sēde slēgta plkst. 12:00